

ГЛАС ВАСОЈЕВИЋА

БРОЈ 22 · БЕОГРАД, О АРАНЂЕЛОВУ ДНЕ 2008

СЛАВА СВЕТОГ АРХАНЂЕЛА МИХАИЛА

Почасни председник
Удружења Васојевића
проф. др Милија Зечевић

Његово Преосвештенство Епископ
будимљанско-никшиќки
господин **Јоаникије**

Члан Почасног
Председништва
Проф. Др Божина Радевић

Главни и одговорни уредник
“Гласа Васојевића” **Миљан Зечевић**

Председник Удружења Васојевића
Генерал-мајор др **Лука Кастратовић**

Потпредседник Удружења
Васојевића
Миодраг Вешовић

Председник Удружења
Васојевића у завичају
Др **Раслав-Ђиро Бабовић**

Удружење Васојевића—
подружница Савино Село
Председник **Марко Ђукић**

Удружење Васојевића “Васо”
Председник
Милета Зечевић

Удружење Васојевића “Васо”
Потпредседник
Видак Радевић

СРЕЊНА СЛАВА ВАСОЈЕВИЋИ!

*Чесћивило 21. новембар 2008. године свим Васојевићима,
славу Светог Арханђела Михаила и желимо им добро здравље,
мир, слоју, процеса и просперитет!*

*Поводом славе Светог Арханђела Михаила, почасни председник
Удружења Васојевића, проф. др Милија Зечевић организује свечану вечеру,
20. новембра 2008. године у ресторану “Краљ Александар”, Београд,
Краља Петра.*

*Председник Удружења Васојевића—подружница Савино Село, Марко
Ђукић, приредиће свечани ручак, 15. новембра 2008. године у Савином Селу
у просторијама школе.*

Делегација Удружења Васојевића

У ПОСЈЕТИ АМБАСАДОРУ РУСИЈЕ У
СРБИЈИ АЛЕКСАНДРУ КОНУЗИНУ

С лијева у десно:

Лука Кастратовић
Миодраг Вешовић
Александар Конузин
Милија Зечевић
Вучина Раичевић
Димитрије Томовић

Делегација Удружења Васојевића на челу са почасним предсједником проф. др Милијом Зечевићем, 22. маја 2008. године посјетила је амбасадора Русије у Србији, Александра Конузина.

Почасни предсједник Удружења Васојевића, проф. др Милија Зечевић, честитао је Александру Конузину на именовану на дужности амбасадора Русије у Србији и пожелио успјешан рад на овој функцији, а на добробит два братска народа Русије и Србије. Изразио је задовољство захвалношћу Председника Владимира В. Путина за додељивање Златне повеље за допринос миру, демократији и афирмацији младе генерације у читавом свету.

У пријатељској атмосфери размењена су мишљења о темама од заједничког интереса, а посебно на развијању сарадње народа Русије, Србије и Црне Горе.

Проф. др Милија Зечевић је детаљно образложио иницијативу Удружења Васојевића да се Председнику Руске Федерације Владимиру Путину додели Нобелова награда за мир. Даље, предложио је низ заједничких активности, сарадња на пољу науке, отварање заједничког или Руског факултета у Београду, улагање капитала у привреду Србије и др. Амбасадору Конузину упућен је позив да посјети Васојевиће. Предсједник Удружења Васојевића др Лука Кастратовић упознао је амбасадора о Васојевићима, поријеклу и историји Васојевића, као и активностима Удружења.

Руски амбасадор у Србији Александар Конузин захвалио се на посјети, на повјерењу које гајимо према Русији, на иницијативи да се предсједнику Владимиру Путину додјели Нобелова награда за мир и говорио о активностима руске амбасаде на унапређењу односа Србије и Русије, а посебно помоћи Србије на међународном плану.

Истакао је задовољство што је добија пуно писама подршке, која му, као и посјета делегације Удружења Васојевића, омогућава ефикасније усмеравање у провођењу свих активности у раду амбасаде.

На крају посјете амбасадору Конузину, уручена су сабрана дјела Вука Караџића и Петра Петровића Његоша.

Телеграм захвалности

**ПОЧАСНИ ЧЛАН ПРЕДСЕДНИШТВА
УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА**

Амбасадор Русије у Србији

Александар Конузин

КОНУЗИН Александар Васиљевич

Рођен је 1947. године. Има факултетско образовање, 1971. године завршио је Московски Државни Институт за међународне односе МИП. Говори енглески и француски.

У дипломатији је од 1971. године. Радио је у амбасадама у Камеруну (1971.-1973.), Габону (1974.-1978.), Алжиру (1981.-1986.), Француској (1991.-1996.), у Сталној Мисији Русије у УН у Њујорку (2001.-2005.).

Од 2005. године до априла 2008. године – Директор Департмана за међународне организације МИП Русије.

18. априла 2008. године А.Конузин је уручио Председнику Републике Србије Б.Тадићу Акредитивна писма, којима га Председник Руске Федерације Владимир Владимирович Путин акредитује као Изванредног и Опумоћеног Амбасадора Руске Федерације у Републици Србији.

Има дипломатски ранг Изванредног и Опумоћеног Изасланика 1. класе.

Ожењен је, има кћерку.

9.мај – Дан Победе.

Свечано полагање венаца на гробљу Ослободиоца Београда

Кремљ, Москва

Амбасадор Русије у Црној Гори, Јаков Герасимов посјетио Андријевицу

РУСИЈА ЋЕ УЛАГАТИ У РАЗВОЈ ВАСОЈЕВИЋА

Постојало је велико интересовање Русије за црногорско приморје, али се сада све више јавља знатижеља за сјевер Црне Горе и његове прекрасне планине, истакао Герасимов. - Процеси транзиције овдје су оставили веома лоше последице, навео градоначелник Бакић. - Амбасадори нас посјећују више од министара, истакао предсједник СО Дукић.

Руски амбасадор у Црној Гори Јаков Герасимов, боравио је 09. септембра у радној посјети Андријевици. У разговору са предсједником Општине, Веселином Бакићем и његовим сарадницима, амбасадор Герасимов се упознао са актуелном друштвено-политичком и привредном ситуацијом у овом поткомском градићу. Он је истакао да постоје реалне шансе да руски капитал дође и у овај дио Црне Горе, јер за то постоји све више интересовања. Герасимов је изнио мишљење да је неопходно изнаћи што веће могућности регионалног повезивања неких региона у Русији са сјеверним регионом Црне Горе како би се постигао напредак из области туризма и пољопривреде. Код нас је постојало велико интересовање за црногорско приморје, али се сада све више јавља знатижеља за сјевер Црне Горе и за његове прекрасне планине. Мислим да за почетак треба изграђивати мале туристичке објекте у овако предивном природном амбијенту који би примали наше туристе и који би допринијели популаризацији туризма. Ту би и еколошки производи, односно здрава храна, добијала своје тржиште - рекао је руски амбасадор.

Он је навео да постоји мјешовита комисија за црногорско руски развој која ће у наредном периоду конкретно радити на изналажењу могућности да поред приватника и држава помогне развој сјевера, а самим тим и Општину Андријевица.

Данас смо овдје, између осталог, да салгедамо ситуацију и проналазимо најбоље начине да се помогне привредни развој ових крајева, зашта има реалних могућности. За неколико мјесеци биће потписан и споразум између Русије и Црне Горе о безвизном режиму што ће омогућити несметано путовање из једне у другу земљу. То је још један корак за успостављања још боље сарадње наше двије државе, а самим тим, и брже економско повезивање - нагласио је Герасимов.

Руски амбасадор је напоменуо да наша два народа вежу јаке историјске и културне везе чему они придају велики значај. - Вољни смо да помогнемо око уређења спомен парка "Књажевац", гдје се налази споменик на коме су уписана имена наша три црвеноармејца који су погинули овдје у заједничком отаџбинском рату.

Спремни смо да помогнемо и андријевичке школе кроз поклоне књига и компјутера. Могли би направити и неки мали музеј у знак пријатељства наша два народа - навео је Герасимов.

Градоначелник Бакић је предочио руском амбасадору чињеницу да је буџет андријевичке Општине најмањи у Црној Гори и да ни изблиза не може да задовољи све нарастале потребе становника овог краја, напоменувши да 82 одсто становника Општине живи на сеоском подручју што захтијева много већа средства да би се створили услови бољег живота.

- Процеси транзиције оставили су овдје веома лоше последице. Затворен је велики број привредних колектива гдје су бројни радници остали без посла. То се стање тешко поправља тако да су присутна велика миграциона кретања. Средина смо која нема довољно изграђену инфраструктуру, у том правцу чинимо велике напоре гдје има видних резултата. Социјална и економска ситуација у Општини је изузетно тешка, а локална управа нема ни могућности ни надлежности да заустави те негативне процесе - предочио је Бакић.

Он је истакао да је отежавајућа околност што локална управа нема никакве контроле искоришћавања природних ресурса. - Андријевица има значајне природне ресурсе као што је шумски фонд који се за сада, нажалост, не користи у правцу развоја средине него у интересу власника приватних фирми који експлоатишу шумско богатство. Локалне управе једноставно не управљају ресурсима него се то ради са државног нивоа што за последицу има стање какво је - нагласио је Бакић.

С. Стијовић

Руског амбасадора у име локалног парламента поздравио је његов предсједник, Милосав - Мишко Дукић, изражавајући велику захвалност Русији за подршку, како је рекао, српском народу.

- Ово је једна од најдражих посјета коју је неко учинио Андријевици, али нам по мало пада "криво" што нас много чешће посјећују амбасадори страних држава него неки наши министри. Многи министри прођу према Плаву, кроз Андријевицу, а да у њу никако не наврате.

Поводом дана Андријевице, председник Веселин Бакић позвао на

СТРПЉЕЊЕ И МУДРОСТ

Од предака смо научили да подносимо и превазилазимо терет бремена који намећу околности.

Веселин Бакић,
председник СО Андријевица

Уочи овога дана прије 67 година Андријевица се спрема на починак. Уснула је ако се уопште могло заспати тих дана у земљи притиснутој окупаторском чизмом. У појединим мјестима Црне Горе претходних дана запаљена је искра устанка. Тињала је она те ноћи и у Андријевици да би у рану зору прерасла у велики пламен на Црвеним Прлима. Тога јутра партизански одреди напали су окупаторе. Њима се одмах и масовно прикључио народ. Надојени слободарским духом и патриотизмом, заједно и масовно, устаници и народ су до подне ослободили Андријевицу. Деси се још једна славна побједа и оста записано да је то било прво ослобођено средње мјесто у поробљеној Европи. Наши нам преци оставише још један датум за понос и памћење.

Највећа Пажња органа локалне управе била је усмјерена ка изградњи објеката комуналне и друштвене инфраструктуре. У складу са овлашћењима, надлежностима, а и могућностима, а у сарањи са надлежним државним органима цијеним да су постигнути значајни резултати без обзира на бројне проблеме и ограничења.

Радује чињеница да смо у сарањи са Дирекцијом јавних радова завршили објекат Дома културе, започет давне 1996. године.

Користим прилику да се захвалим нашем завичају академском сликару Милу Стојковићу на легату који је уступио овој установи. Он је 37 својих најбољих слика поклатио Андријевици.

Други значајан програм који смо реализовали у другој половини прошле године а наставили и у овој, је модернизација и асфалтирање локалних путева, укупно 17 км.

У оквиру Програма избора најбољих пракси у Црној Гори који је реализован од стране Савјета Европе, Заједнице општина и надлежног министарства наша општина је освојила прво мјесто за реализацију овог програма.

У оквиру програма који реализујемо већ три године "Ревитализација планинских катуна", определијели смо и пренијели средства мјесним заједницама, Ријека Марсенића, Кошутине и Улотина за пробој нових путева до катунских насеља.

Реконструисали смо постојећу уличну расвету и доградиле нову до мостова на улазима и са једне и друге стране града.

У сарањи са Њемачком хуманитарном организацијом ХЕЛП и УНХЦ-ром изградиле смо 12 нових кућа за потребе расељених лица и социјалних случајева. Тако су значајно побољшани услови за живот расељених лица, а 4 домицилне породице које се налазе у стању социјалне потребе добиле су смјештај у овом насељу.

У складу са дугорочним и годишњим Програмом израде регулационих урбанистичких планова крајем прошле и почетком ове године смо почели израду измјене и допуне Генералног урбанистичког плана и Детаљног плана за шире подручје Књажевца као и просторни план за читаво подручје општине.

Такође, је интензивирани и настављена добра сарадња са одређеним регионалним, међународним донаторским и разојним организацијама. Када то кажем мислим на сарадњу са Канцеларијом Аустријско-црногорског партнерства, канцеларијом Уједињених нација, Регионалном туристичком организацијом, њемачким Хелпом и ГТЗ, америчким УСАИД-ом и ЦХФ-ом, ФОРС-монтенегром, Каритасом из Луксембурга, Институту за отворено друштво и другима.

Оно са чиме не можемо бити задовољни и што причињава највише проблема нашој општини и њеним грађанима је изузетан низак ниво привредних активности. Ликвидација једног броја предузећа, спори и лоше завршени процеси приватизације условили су да велики број грађана за кратко вријеме остане без посла и повећа и онако високу стопу незапослености.

Органи локалне самоуправе нити су имали надлежности нити су могли да зауставе и спријече негативне трендове, па зато и данас апелујемо на надлежне државне органе, институције и фондове да више пажње посвете овим проблемима и додатним мјерама и инструментима макро-економске политике покушамо да заједно подстакнемо привредне активности и развој овог краја.

Што се тиче рада предузећа и установа чији је оснивач Општина рећи ћу следеће:

Стамбено комунално предузеће и у овом периоду квалитет пружања услуга из своје надлежности држало је на завидном нивоу.

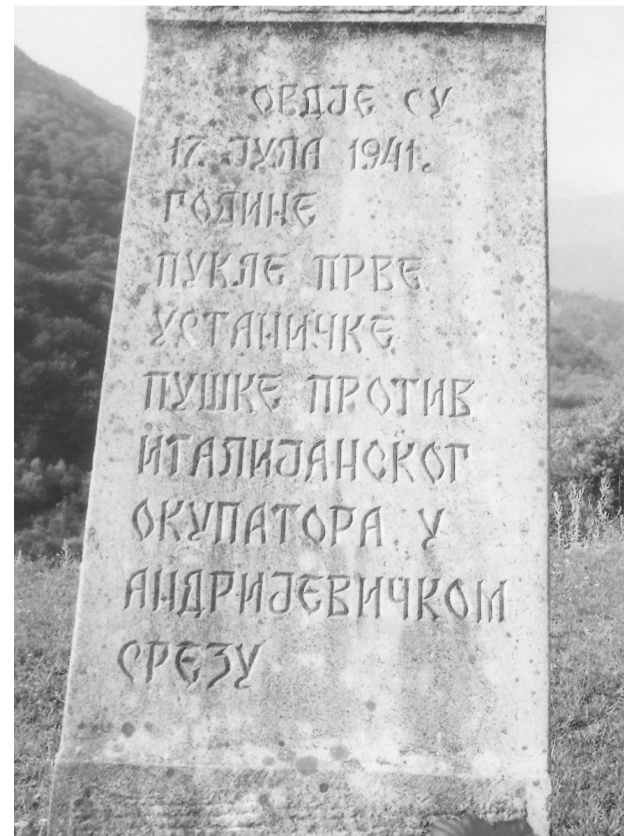
Наш локални јавни сервис "Радио Андријевица" је прије два дана прославио свој трећи рођендан.

Нашим спортским клубовима рукометном, фудбалском, шаховском и карате клубу обезбеђивали смо елементарне услове за рад.

Такође, смо наставили праксу додјеле стипендије најбољим студентима, а и награђивања лучоноша из свих школа на подручју оопштине што ћемо чинити и у наредном периоду.

Ризикујући да поновим неке ствари морам истаћи да су све ове активности вођене у доста тешким околностима и условима и са бројним органичењима и препрекама. Али посматрајући то са аспекта сопствених могућности и упоређујући са неким периодима од прије, за ово вријеме можемо рећи да су постигнути добри резултати и да је ово био период значајних инвестиционих улагања.

Посебно захваљујем свим грађанима општине што су у овим тешким временима имали довољно стрпљења и мудрости да поднесу тешки терет бремена који су нам наметнуле околности у којима живимо.

Споменик на Црвеним прлима

У извештају о остваривању функција локалне самоуправе **Вука Голубовића**, председник општине Беране истакао

ШТО СМО ОБЕЋАЛИ ДА ЋЕ БИТИ ЗАВРШЕНО ЗА ЧЕТИРИ, УРАДИЛИ СМО ЗА ДВИЈЕ ГОДИНЕ

Вука Голубовић, председник СО Беране

Након двије године од промјене власти, локална управа у Беранама извршила је сва предизборна обећања

Све оно што смо обећали грађанима Берана и са чиме смо 25. септембра 2006. године преузели власт, већ смо испунили или су активности у завршној фази реализације, тако да, са поносом, можемо истаћи да оно што смо обећали да ће бити завршено за четири године, урадили смо за двије.

Обећали смо реконструкцију и асфалтирање регионалног путног правца Беране-Петњица-Рожаје и тај пројекат је већ реализован.

Обавезали смо се да ћемо отворити трећу универзитетску јединицу, а прије мјесец дана, након отварања Високе медицинске школе, Учитељског факултета, Факултета за примијењене рачунаре, отворена је и четврта универзитетска јединица у Беранама, Факултет за менаџмент у саобраћају.

Обећали смо реконструкцију фудбалског стадиона, са пратећим садржајима и спортске хале. Међутим, Халу спортова нећемо реконструисати, већ ћемо градити нову.

Обећали смо реконструкцију зелене и млијечне пијаце и тај пројекат је у завршној фази, односно до краја године Беране ће добити нову зелену и млијечну пијацу.

Дали смо ријеч да ће Сточна пијаца бити уређена. Плато пијаце је већ насут, након чега предстоји њено ограђивање и изградња помоћних зграда.

Обавезали смо се да ћемо радити на уређењу обале Лима и изградњи кеја, а ја сам тај пројекат проширио и обавезом да ће Беране добити и нову заобилазницу. У току је завршна фаза изградње заобилазнице у Беранама и надам се да ће, уколико нам то вријеме дозволи, до краја године њена изградња бити и окончана.

Казали смо да ћемо тежити задржавању кадрова и као први потез у том циљу изграђују Кадровске зграде. Данас за потребе кадрова, Општина финансира изградњу стамбене зграде са 24 јединице, док ће у згради коју изграђујемо у сарадњи са Министарством здравља, рада и социјалног старања, Савезом Синдиката и Унијом послодаваца, Општина имати још 20 стамбених јединица.

Обећали смо и изградњу модерне Санитарне депоније. Морам се похвалити, да је наша општина у реализацији тог пројекта одмакла осталим општинама у Црној Гори. У те намјене, већ смо купили земљиште, завршена је израда Урбанистичког пројекта на површини од 7,5 хектара и тренутно смо у фази израде Бизнис плана, уз нагласак да имамо и потенцијалне партнере који су спремни да са нама уђу у заједнички пројекат њене изградње.

Казали смо да ћемо се трудити да се реализује и изградња пута Матешево-Андријевица-Беране и Беране-Лубнице-Колашин. Почетком радова на изградњи Ауто-пута Бар-Болјари, пројекат у који Црна Гора, сад је већ то сигурно, улази наредног прољећа.

И последње наше обећање али не и најмање, јесте реактивирање Аеродрома Беране. И тај пројекат смо помјерили са мртве тачке, гдје се деценијама налазио. Општина је наручила израду Студије изводљивости коришћења Аеродрома Беране за јавни саобраћај и која ће, надам се, бити позитивна, коју ради Саобраћајни факултет из Београда. Своје интересовање за његово реактивирање су показали три ино партнера, са којима, уз помоћ Владе и државе Црне Горе, позитивно можемо ријешити.

Поред обећања која смо дали, у претходне двије године извршили смо и асфалтирање градских и приградских улица и путове на сеоском подручју у дужини већој од 80 километара. Постављена је нова градска расвјета у дужини од 11 километара, пробијено нових 60 километара путева и насута њих 64. Урађени су колектори у Доцу и Беранселу, изграђено нових 9 армирано-бетонских мостова, а у сарадњи са Општином Андријевица и Дирекцијом јавних радова потпуно је реконструисан и мост на Ријечи Марсенића. Окончани су или су у завршној фази реализације радови на 12 сеоских домова и капела. Започете двије стамбене зграде са 120 стамбених јединица.

У сарадњи са Министарством пољопривреде, завршен је водовод за потребе мјештана Савиног Бора, а настављени радови на изградњи неколико њих, од којих је, према потребама грађана и по висини инвестиције, најзначајнији водовод за Полицу, који се реализује фазно. У сарадњи са Министарством здравља, рада и социјалног старања, завршена је изградња прве фазе Анекса Опште болнице, док је изградња Инфективног одјељења у току.

Започела је изградња прве фазе Универзитетског центра, површине 6161 м2, док је у завршној фази потпуна реконструкција Улице 29. новембра.

Започела је изградња зграде Дневног центра за дјецу са посебним потребама. Започињемо и радове на изградњи стамбене зграде за здравствене раднике у Петњици.

Међу пројекте које, такође, нијесмо обећали, а који су, по мени, били приоритет јесте израда новог Генералног урбанистичког плана и Детаљних урбанистичких планова, како би адекватно одговорили на експанзију која се тренутно догађа у Беранама.

Измјене и допуне Генералног урбанистичког плана су већ усвојене, док су Детаљни урбанистички планови, њих 15, су урађени и дати на јавну расправу, након чега ће бити на усвајању у локалном парламенту.

На реализацију поменутих активности, добили смо и одговор од потенцијалних инвеститора и привредника. Првог јуна ове године, број запослених на територији беранске општине је износио 6057, док је двије године раније запослених било 5100, што значи да је у претходне двије године број запослених увећан за 957 радника. Број привредних субјеката је увећан за 51, а током прошле године у Беранама је расписано близу 1500 Огласа за запошљавање.

Поред тога, најзад је приватизована "Полимка", очекујемо да ће након обављених истраживачких радњи и припремних радова, "Балкан енерџи", фирма која је купила имовину Рудника, убрзо започети са експлоатацијом угља за широку потрошњу и запослити нове раднике.

Истичем и да су отворена нова два приватна хотела и да има најаву за отварање још једног. Тренутно, приватни инвеститори граде седам стамбених зграда за потребе грађана Берана. Изграђују се нови производни и пословни објекти, као и остали инфраструктурни објекти неопходни за подизање нивоа услуга из области туризма и спорта.

Надам се да ће на крају овог мандата наша општина по развијености у Црној гори бити у врху.

Архиепископ Цетињски Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије

НАДЕ ВИШЕ НЕМА НИ У КОГА - ДО У БОГА И У СВОЈЕ РУКЕ (ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ - ПЕТАР II ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ)

Након великог народног протеста, који је 13. октобра 2008. године одржан пред зградом црногорског парламента, црногорска полиција је саопштила да је Митрополит Црногорско-приморски Господин Амфилохије, подстицао насиље ријечима "Све је у божијим а сад у вашим рукама". Истина је, међутим, да Владика није у свом обраћању изговорио те ријечи. Због тога, интегрално објављујемо Митрополитово обраћање учесницима протеста против одлуке Владе Црне Горе да призна геноцидну квазидржавну творевину на простору Косова и Метохије, дјелу Републике Србије.

Браћо, овдје вечерас није питање политике, ни лијеве ни десне, ни било које друге - вечерас је овдје питање бића, образа и достојанства Црне Горе. Кажу наши главари који су лажно признали лажну државу да је то био национални интерес. А ја питам и себе и вас и њих: да ли је то национални интерес Црне Горе да се одрекне Призрена, у којем је себе прогласио царем 1072. Бодин Војислављевић? Да ли је то национални интерес Црне Горе, наследнице Зете, која је 1372., за вријеме Балше I, Призрен укључила у свој састав сазвавши Архиепископски сабор

епископа Пећке Патријаршије (1375.) који су изабрали за Патријарха Светога Јефрема?

Да ли је то национални интерес Црне Горе да се она одрекне Светог Петра Цетињског и да пљуне на његов живот и на све оно што је он урадио за Црну Гору и слободу, од битке на Мартинићима и Крусима до његове подршке Косову преко Дечана и Пећке Патријаршије, чији је био заступник, да се ослободи, у вријеме Карађорђевог устанка? Да ли је национални интерес Црне Горе да се она одрекне Петра II Петровића Његоша, оног Његоша који је преко Матије Бана поручио тадашњем књазу Србије: ја ћу у Пећку Патријаршију а ти у Призрен? И тим ријечима изразио свеукупни свој став као великог државника, књижевника, филозофа? Да ли је национални интерес Црне Горе да се одрекне Обилића медаље, који краси груди највећих витезова Црне Горе, и да се одрекне Обилића пољане са које су кретали Црногорци да ослобађају свој потлачени народ? Да ли је национални интерес Црне Горе да пљуне на химну краља Николе: "Онамо, онамо за брда она, та то је моје дома ћу доћ, старина мила тамо ме зове..." и одазвао се он томе позиву када је ослобађао свој народ, ослобађао царске Дечане и Пећку Патријаршију и Призрен од насиља отоманског петвијековног! Да ли је то интерес Црне Горе да се одрекне Букурештанског уговора који никада није поништен, којим је Метохија до Призрена и Ђаковице постала саставни дио Црне Горе управо зато што је тамо живио народ Краља Николе?

Да ли је национални интерес Црне Горе да се одрекне граница Зетске бановине којој су улазили сви ти простори до Ђаковице и Призрена званично до 1945. године?

Да ли је национални интерес Црне Горе да потврди нацифашистичку окупацију и насиље Другог свјетског рата којим је Косово било припојено Албанији? Да ли је национални интерес Црне Горе да потврди после толико времена одлуке тиранског система комунистичког из Бујана 1943. године којима се ондашња партија одрекла виталних народних интереса?

Да ли је национални интерес Црне Горе да настави оно што је урадио тоталитарни систем после Другог свјетског рата? А подржавао је тихо чишћење народа старосрбијанског и црногорског са тих простора све до 1974. године, при томе забранивши (1945.) повратак прогнаника. Свједок сам тога, јер сам као студент шездесетих година био на Косову сваке године! Да ли је национални интерес Црне Горе да озваничи насиље извршено бомбардовањем, који је наставак оног нацифашистичког насиља над Косовом и Метохијом од 1941. до 1945.

године, (тада је протјерано преко 200000 српског народа) насиље извршено над Црном Гором и Србијом 1999. године, насиље које је резултирало новим прогоном стотина хиљада нашега народа?

Питајте овдје ове нашће Косовце како живе, као просјаци, прогнаници? Остали су без својих огњишта, без својих домова, без својих имања...

Да ли је то национални интерес Црне Горе - одрицати се свога народа и његове постојбине? Да ли је, такође, национални интерес Црне Горе потврдити и озваничити албанску мафију на челу са Тачијем, са Чекуом, са Харадинајем који не само што су побили стотине и стотине нашег народа, разорили њихове домове, оскрнавили њихове светиње, него који убијају и свој сопствени народ? Треба погледати документарни филм на италијанској телевизији како приказује те велике демократе устоличене Холбруком и његовом тутакмпанијом!

Да ли је национални интерес Црне Горе да забије крвави нож у леђа свога брата? Црна Гора, каже дивна пјесма, никад није јела хљеба с пријекора, али никад ни јела хљеба свога одричући се брата свога, народа свога, своје постојбине, својих темеља, својих огњишта. Да ли је то национални интерес Црне Горе, да упитам још јеаданпут оне који су ових дана потписали такву срамну одлуку?

И морам да вам кажем овог тренутка пред Богом и пред њивотом Светог Петра: заиста нема срамнијег чина од тога у историји Црне Горе! Издаја, јесте, у праву сте: то је најсрамнија издаја Црне Горе! И нема нико право, зато што га је вријеме избацило и дало му власт да издаје и продаје све оно у чему се састоји достојанство, част, образ, витештво, јунаштво, слобода овога народа, овога града, Цетиња, мјеста у коме смо се родили и које је уграђено у наше биће. Нема то нико право да уради, ако неће да изгуби образ. Може да губи свој образ, али не може губити образ Црне Горе и Црногораца. Ја вам гарантујем да је осамдесет одсто Црногораца постиђено због тог и таквог чина, с обзиром да се таквим чином озваничује дугорочно историјско насиље над Црном Гором и Косовом као њеним огњиштем, с обзиром да се тим чином озваничује старо и ново насиље и отоманско и нацифашистичко и оно звано демократско, европско насиље оу 1999. године. С обзиром да Бог није Бог силе него Бог правде и с обзиром да је у имену Божијем суд и правда, ова одлука је ништавна. То ће историја посвједочити. То је ништавна одлука јер није из главе овога народа. И зато опет, Бога молећи и Светог Петра Цетињског, молимо се Господу да врати разум онима који су направили овај злочин над Црном Гором.

Познато је да злочин никад не застарјева. Сви злочини извршени на Косову и Метохији кроз историју су овим злочиним озваничени и као такви остају злочин. Надамо се у Бога да ће се вратити разум и мудрост, ако не овом покољењу, јер на оваквим одлукама и чиновима Црна Гора није градила своје биће и своје достојанство. Ни своју будућност, гарантовано, на овом чину не може градити. Јер је то лажни темељ, лажни чин - градити на тај начин будућност Црне Горе. Будућност Црне Горе израста из моштију Светог Петра Цетињског, из Горског Вијенца, из гроба Милошева, из Марка Миљанова, из гроба краља Николе Петровића. На тим темељима ће се градити Црна Гора, она која се неће стиђети себе и која неће лишавати саму себе достојанства и своје части и свога образа.

Богу се зато помолимо и надајмо се да ће то тако, ако Бог да и бити. Бог вас благословио и сваким здрављем и напретком обрадио, а Косову и Метохији Господ да врати слободу, јер данас је Косово и Метохија најстрашнији концентрациони логор за Старосрбијанце и Црногорце.

Да дође слобода и помози Боже!

Амин, Боже дај!

На Зебрњаку 26.10.2008. године обележено 96 година од Кумановске битке

ПЛАМЕН ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БИТКЕ ТРАЈЕ И ТРАЈАЋЕ

Битка која је одлучила исход Првог балканског рата

Лука Кастратовић говори на Зебрњаку

На историјском брду Зебрњак, код Куманова, испред остатака спомен костурнице обележена је 96-годишњица славне Кумановске битке, којом је победоносно окончано вишевековно ропство под отоманским царством.

О значају и историјским порукама Кумановске битке генерал др Лука Кастратовић, између осталог је нагласио:

“На Куманову је најзад задовољена давнашња, петовековна жеља српског народа за осветом Косова, јер је овде Турцима задан одсутан ударац, који их је онеспособио да даље држе у ропству народе Балкана. Пред Први балкански рат, у српском народу, интензивно је живела идеја косовског култа и мита. То је у ствари вековни сан српског народа да се ослободи туђинске власти, да се искупи за пораз на Косову.

На споменицима из тог времена се чита да је ратник “осветио Косово”, да је био “осветник крвавог Косова”, или да запис показује “храброг српског војника косовског осветника”. Ово је опомена, велика порука коју су неговали наши преци, актуелна је и данас, а не сме да избледи код потомака - код будућих нараштаја.

У циљу потискивања Турака са Балкана склопљен је савез између Србије, Бугарске, Црне Горе и Грчке, о чему је била упозната и Русија. Европа је претила, посебно Аустроугарска, да неће прихватити промене граница на Балкану.

Очекивала се одсутна битка на Овчем пољу, али је на овим просторима околине Зебрњака, коте 511, крајње лево крило Прве армије било снажно нападнуто од Турака и развила се крвава Кумановска битка. Турци су увели у борбу око 50 000 људи са 150 топова, док је са српске стране ушло у борбу око 36 000 војника са 60 топова. У дводневној бици цела Турска оперативна снага, одређена за операције на вардарском војишту - Вардарска армија је до ногу била потучена, од стране Прве армије.

Кумановска битка се развијала тако да је турска команда, после првог дана борбе, 23. октобра, званично јавила у Скопље, Солун и Цариград да је извршила напад на српску војску код Куманова и разбила је тако да су се Срби повукли. Турска влада је са одушевљењем примила вест о великом успеху и издала званично саопштење да је турска војска победила Србе код Куманова. Европа је, на ову вест била уздржана, али се Аустроугарска радовала. Када су Турци објавили велику победу своје војске код Куманова, међу српским живљем у Скопљу и свуда завладао је страх и трепет. Веселили су се Турци преко ноћи, између 23. и 24. октобра, изазивајући хришћане, а Срби су се повукли и у страху и очајању очекивали шта ће бити.

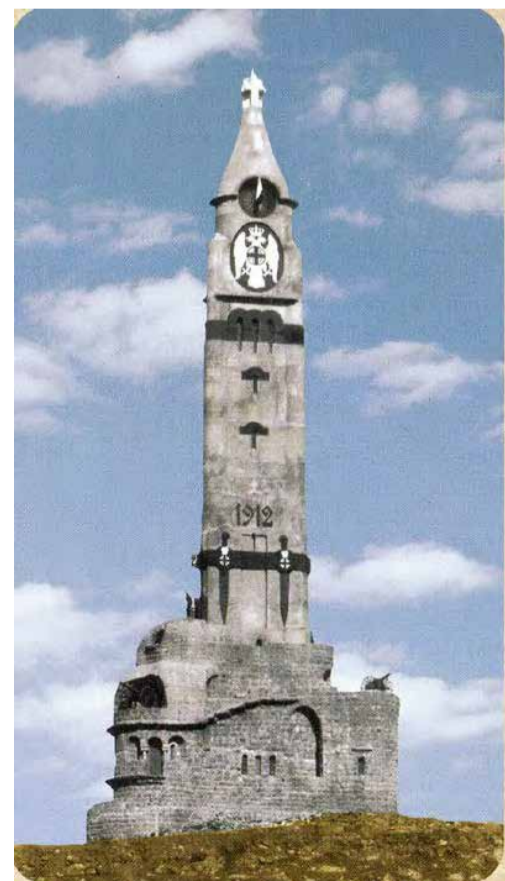
Но, други дан, 24. октобра, су се сви чудили да и после објављене велике победе битка још увек траје. То је Турке и Арнауте почело бацати у бригу, а хришћанима давало наду. Другог дана, 24. октобра, Прва српска армија је кренула у напад на целом фронту. Сада турска команда извештава да је Седми корпус потпуно уништен, да је главна битка изгубљена. У даљим операцијама, током новембра, турска војска је доживљавала пораз за поразом, повлачила се у расулу, а 4-тог децембра потписано је примирје и операције прекинуте. Окончано је петовековно ропство. Кумановска битка подигла је самопуздање српског народа и војске што је била морална подлога њених каснијих победа. Била је први савезнички успех у Првом балканском рату и одлучујућа за његов исход.

Кумановска битка је, како сведочи генерал Владимир Белић, велика тековина наше војске, јер је после толиког низа година, најзад у отвореном пољу одсутно потучена главнина турских снага у Македонији. После толиких покушаја наших предака и претходника на Куманову смо стекли уверење о нашој надмоћности над вековним непријатељем, стекли смо високо поверење у себе и са овим самопуздањем продужили смо и завршили у овој и у идућој години ушли у рат са Бугарском.

Овај споменик немо сведочи о патњама и борби српског народа за слободу. Иако окрњен душманском руком у Другом светском рату, руком потомака бораца који су се заједно са Србима борили за ослобођење, виноу се у небо да опомиње, подсећа и поручује да будемо сложни и негујемо витешке и племените вредности српског народа.

Нека је вечна слава и хвала јунацима Кумановске битке!”

Поред костурнице, где почивају посмртни остаци 678 погинулих војника, тим поводом, у част и славу јунацима Куманске битке одата је пошта. Венце су положиле делегације Владе Србије, Русије, Украјине, организације Срба у Македонији, општина Старо Нагоричево, Куманово... Изведен је и пригодан културно-уметнички програм са рециталом.

Споменик на Зебрњаку (изглед 1937 године)

Васојевићи из Београда помажу изградњу храма у Беранама

ДОНАЦИЈА 150.000 ЕУРА

Милија Зечевић, Владика Јоаникије и Душко Бојовић

Треба да овај храм изградимо својим трудом и прилозима од срца. Ко може мало, нека му Господ и мали поклон прими као велик, ко може доста, нека тако и учини да би му Господ умножио здравље и непролазно духовно добро. Градимо овај свети храм сложно и нежалехи труда да би нас Господ све заједно богато наградио, и нас и наше потомство - поручио је Јоаникије.

Иначе, Храм Светог Симеона Мироточивог гради се у центру Берана, на простору између улица "29. новембар" и игумана Мојсије Зечевића и замишљен је као грађевина централног плана у облику грчког слободног крста. Храм је у основи димензија 27,22 X37 метара, од чега приземља 497 и галерије 118 метар квадратних корисне површине.

Д.Ј.

Извор "Дан", 17.07.2008

Беране - На донаторској вечери одржаној у клубу "Ложа" у Београду, којег су организовали Васојевићи који живе у овом граду, прикупљена су значајна средства за изградњу Саборног храма Светог Симеона Мироточивог у Беранама.

Захваљујући дародавцима **Милији Зечевићу, Душку Драгану и Баћу Бојовићу, Кокану Ђуришићу, Милији Бабовићу, Добрашину Радевићу, Милу Ђуришићу, Кају Лаиновићу и Владану Зечевићу** Прикупљена је донација у висини од сто хиљада еура. Поред овога, бизнисмен **Вук Шћекић** обезбедио је комплетну опеку за изградњу храма, док ће **Саво Кнежевић** финансирати постављање расвјете.

Према ријечима **Луке Кастратовића**, председника удружења Васојевића, акција прикупљања средстава за изградњу храма је у току, гдје се очекују бројне донације које ће допринијети да се ова светиња изгради у граду на Лиму.

Ово је наш дуг и обавеза, јер, између осталог, градња манастира има своју симболику јер се ради у сусрет 800 година остојања манастира Ђурђеви ступови. У временима када се руше стогодишње светиње ми настојимо да градимо нове, које ће сијати оном сјајем као што су некада сијали Васојевићима - рекао је Кастратовић.

На овако богатој донацији захвалио је епископ будимљанско-никшићки владика **Јоаникије**, рекавши да и даље призива све вјерне и људе добре воље града Берана и Лимске долине, а најприје јуначке Васојевиће, мале и велике, богате и сиромашне, да се заједно потруде на овом божијем дјелу.

Поводом шестогодишњице устоличења епископа будимљанско-никшићког

ВАСОЈЕВИЋИ НА ПРИЈЕМУ КОД ЈОАНИКИЈА

Беране - Поводом шестогодишњице устоличења на мјесто епископа будимљанско-никшићког владика Јоаникије приредио је свечани пријем за представнике Васојевића из Црне Горе, Србије и иностранства. Он се захвалио људима овог, како је рекао, највећег српског племена на помоћи коју су свих ових година пружали црквама и манастирима како би они сијали оним сјајем како то и заслужују.

- Наше окупљање је значајно не само да би спроводили акције за одржавање и обнову православних храмова, већ је наше окупљање потврда вјери, љубави и заједништву које обухвата све те димензије и предачке и садашње и будуће. На тај начин његује се братска љубав, слога, вјера према светињама а то је оно што нас држи и што ће нас одржавати. Ја сам вам пуно благословен што долазите и имате љубав према својим огњиштима и светињама, што нас помажете и што се на вас увијек можемо ослонити. Веома је драгоцјено што се баш у Васојевићима одржава то заједништво, јер такав људски и духовни капитал треба његовати - истакао је владика Јоаникије у свом обраћању.

Предајући вриједну донацију за потебе манастира почасни предсједник удружења Васојевића проф. др Милија Зечевић честитао је епископу Јоаникију шестогодишњицу устоличења, уз дубоку захвалност за постигнуте резултате на афирмацији Српске православне цркве.

- Док је таквих људи као што је владика Јоаникије нема бојазни за будућност Српске православне цркве а њена будућност пуно значи и за Црну Гору и за Србију и Републику Српску. Ми држимо да смо сој Немањића и захвални смо што сте издејствовали дозволу да се у Беранама гради храм Светог Симеона Мироточивог. Захвални смо што нас окупљате и обједињујете и што својом духовношћу спајате све Васојевиће ма гдје се они налазили. Погрешно је мишљење да Васојевићи не воле Црну Гору. Васојевићи и те како воле Црну Гору, али и та Црна Гора мора вољети и уважавати Васојевиће - поручио је Зечевић.

Говорећи о значају оваквог окупљања предсједник Васојевића, др Лука Кастратовић је најавио да ће се то радити и убудуће како би се сачувало духовно јединство Васових потомака.

- Скоро ће 800 година од подизања манастира Ђурђеви Ступови и веома је важно да се што прије подигне и храм Светом Симеону Мироточивом овдје у Беранама и покажемо свијету ко смо и шта смо. На нама је да се окупљамо и ширимо братске односе радећи на очувању наших вриједности и да нам путоказ буду дјела наших предака и да се потомство не стиди наших дјела - закључио је Кастратовић-

На скупу је говорио и предсједник општине Андријевица Веселин Бакић, представници Удружења "Васо" из Лијеве Ријеке Видак Радевић, Зоран Лакушић и Мишо Зечевић, као и др Раслав-Ћиро Бабовић испред Васојевића из Берана.

("Дан", 02.август 2008.)

Заједно пред манастиром

Преузето из Гласа Васојевића број 4. из 1993. године

ПОДРУЖНИЦА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА У САВИНОМ СЕЛУ

Подружница у Савином Селу, прије свега, његује традицију старог завичаја. Рад се заснива на узајамној помоћи и сарадњи чланова. Циљ је и: развијање свестране сарадње са старим завичајем; активно укључивање у економске, друштвене и политичке од-носе Савезне државе, без страначких обиљежја; тијесна сарадња са свим сродним удружењима, друштвима, савезима, вијећима и другим ин-ституцијама хуманог карактера у Српству; гајење родољубља и подршка спајању свих српских земаља у једну цјелину; темељна сарадња са мјесном заједницом у Савином Селу. Програм рада ваља усклађивати са Удружењем Васојевића у Београду.

Подружница има 300 редовних и 10 почасних чланова. Подручје дјеловања је Војводина, а сједиште је у Савином Селу. Чланови подружнице имају чланске карте, што је регулисано Статутом, и своју активност остварују у свим облицима рада подружнице.

Послије Другог свјетског рата извршена је колонизација из ондашњег андријевичког среза у Савино Село, и то у два наврата, 1945. и 1946. године. Већина насељених породица налази се и данас у Савином Селу, док се мањи број вратио у стари завичај, јер није могао да се адаптира, односно да под-несе климу и нове услове живота.

Поред колониста из Васојевића, дошло је нешто мало породица из Босне, Лике, Кордуна, Баније и других мјеста. Од 700 кућа у Савином Селу, из Васојевића је досељено око 400; незнатан је број припадника национал-них мањина, и то Мађара, Словака, Русина и других.

Савино Село (снимак из 1936. године)

Основне привредне гране су зем-љорадња и сточарство. По извршеној колонизацији ступило се у сељачке радне задруге, по узору на совјетске кол-хозе - задружно газдовање у пољопривреди. Послије 1952. године почело је иступање из сељачких радних задруга, тако да је 1959. задругарство укинато државним прописима

Савино Село има 6000 хектара обрадивог земљишта, од чега је половина у друштвеном власништву (обрађује ДП "Милан Куч"), а друга у приватном. Савином Селу припада и насеље Косанчић, које је искључиво пољопривредно.

У Савином Селу живе Васојевићи по роду и Васојевићи по мјесту, како је то рекао Р. Ј. Вешовић. Иначе, Савино Село има око 3500 становника, а ми доносимо само списак братстава из Васојевића,

Анђићи	Фемићи
Ацићи	Гудовићи
Бабовићи	Михаиловићи
Бабићи	Марсенићи
Балевићи	Матовићи
Бајићи	Миличковићи
Бојовићи	Марићи
Богавци	Маслаци
Бубање	Миликићи
Бракочевићи	Мојашевићи
Булатовићи	Шћекићи
Булићи	Шошкићи
Ђулафићи	Туровићи
Ђоровићи	Томовићи
Ђеранићи	Тмушићи
Бошковићи	Зекићи
Лабани	Зечевићи
Лалевићи	Дракуловићи
Лаиновићи	Рајовићи
Лутовци	Мишковићи
Масловарићи	Вулићи
Машовићи	Крушчићи
Мијовићи	Кукаљи
Раичевићи	Пејовићи
Ровчани	Голубовићи
Даниловићи	Ивовићи
Рмуши	Ивановићи
Радовићи	Јелићи
Секулићи	Јокићи
Стојковићи	Јеврићи
Стојановићи	Јововићи
Шекуларци	Јовановићи
Магделинићи	Јанковићи
Лалићи	Кучи
Дабетићи	Коматине
Живковићи	Киковићи
Болевићи	Кастратовићи
Ђукићи	Кораћи
Ђуровићи	Нововићи
Ђоровићи	Недовићи
Ђоковићи	Обрадовићи
Ђуришићи	Пешићи
Ђуричани	Перовићи
Дашићи	Пантовићи
Дубаци	Радивојевићи
Дедовићи	Ралевићи
Вујовићи	Радевићи
Драговићи	Вуканићи
Делетићи	Вукићевићи
Дробњаџи	Васовићи

У Савино Село је колонизирано и неколико муслиманских породица из Плава, Гусиња, Петњице, Врбице и других мјеста: Шаркиновићи, Лаличићи, Медуњани, Радончићи, Дервишевићи, Скендеровићи, Тигањи, Шкријељи, Гарчевићи и други. Неке од ових породица су се одселиле у Сарајево, Скопље и друга мјеста. Два сина Садрије Радончића су се вратила у православну вјеру. Промијенили су лична имена, и живе у Савином Селу.

Живот Васојевића с осталим Србима, и са националним мањинама, био је увијек на завидном нивоу; сукоба на националној основи није било, а било је и сарадње и узајамног помагања.

Становништво Савиног Села при-хватило је обичаје већинског, васојевићког живља, било да се ради о жалости било о радости (сахране, свадбе и друго). Обичаји су, иначе, сачували завичајни карактер, а говор је задржао оригиналност старог завичаја.

Васојевићи у Савином Селу школују омладину, те је послје средњих школа упућују на високе школе.

Драгољуб Павлов Нововић, учитељ у пензији, својски и предано води летопис подружнице.

Марко Ђукић и Вук Дедовић

НИН 25.09.2008 године, Интервју: академик професор др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета из Београда

НАУКА И ОБРАЗОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

Европски универзитет из Београда је важан члан европске академске заједнице, чију вредност потврђује жива и разграната међународна сарадња, која сваке године постаје богатија за нове садржаје. Европски универзитет је у ствари и настао на темељу међународне сарадње са Менхетн институтом за менаџмент из Њујорка и Институтом за менаџмент из Париза, давне 1984. године. Те године основан је Институт за француско-амерички менаџмент, први факултет из кога је настао Европски универзитет. Сарадња од тада непрекидно траје – студенти прве две године студија реализују у Београду, уз интензивно учење страних језика по шест часова недељно, а трећу годину похађају у Паризу на енглеском језику. МБА подразумева похађање студија у Њујорку, где студент према жељи борави годину дана, девет, шест, три или само један месец. Такође, Европски универзитет има изванредну сарадњу са многим факултетима и универзитетима из Европе и света, који примају у размену студенте из Београда.

Последњих година, Европски универзитет развио је изузетно богату сарадњу са Академијом за менаџмент из Беча на реализацији магистарских студија, мастер програма и докторских студија. Међународна сарадња и интернационални успех студената Европског универзитета, разлози су због којих је основна тема разговора за НИН са ректором Европског универзитета професором др Милијом Зечевићем – улога науке и образовања у функцији европских интеграција и значај Европског универзитета за интеграцију Србије у европску заједницу.

Реците нам најпре – који су програмски приоритети Европског универзитета који се уклапају у светски и европски образовни концепт?

Желим најпре још једном да подсетим да је Европски универзитет регистрован као научно-образовна установа у складу са Законом о високом образовању Републике Србије. Програмски приоритети Универзитета су, пре свега, научни пројекти, докторске студије, израда и одбрана докторских дисертација, магистарске студије и стицање дипломе магистра наука, мастер диплома, као и реализација студијских програма кроз основне академске студије и трогодишње бечелор бизнис студије. Подсетићу, такође, да сваки универзитет може да реализује програме из пет, односно шест научних поља: друштвено-хуманистичко поље, техничко-технолошко поље, природно-математичко, поље медицинских наука, поље уметности и интердисциплинарно поље које је везано за програме поменутих поља.

Како видите улогу Европског универзитета у европским интеграционим процесима?

Стратешки програм развоја Европског универзитета је везан за европске интеграционе процесе. Европа је мултикултурна, мултијезичка средина и тежи повезивању свих држава због бољег коришћења људских и природних ресурса. Европу данас чини 27 држава Европске уније, док је географски чине и оне државе које су претенденти за улазак у унију, као и оне које, за сада, не размишљају о чланству у Европској унији, као што је на пример Русија. Све оне су у функцији интегративних процеса, не само са земљама Европе, већ целог света. Данас у свету диригент није само политика, већ је то и глобални бизнис, глобални менаџмент. Чини се да пресудно на сва светска кретања утичу транснационалне компаније, а мултинационалне и транснационалне компаније не могу да функционишу без науке и образовања.

*Академик професор др Едуард Евреинов,
председник Европске академије за
информатизацију, Брисел*

Стратешки програм развоја Европског универзитета је везан за европске интеграционе процесе. Данас диригент светских догађаја, односа и трендова није само политика, већ је то и глобални бизнис, глобални менаџмент. На сва светска кретања пресудно утичу транснационалне компаније, а мултинационалне и транснационалне компаније не могу да функционишу без науке и образовања. Зато ни европске компаније, банке, па ни државе не могу без врхунских кадрова, односно без менаџера. Европски универзитет иде укорак са временом и образује људе који могу да раде свуда у свету, што је само једна од његових функција које јачају интегративне процесе у Србији – каже професор др Милија Зечевић

Зато ни европске компаније, банке, па ни државе не могу без врхунских кадрова, односно без менаџера. Људски ресурси постају главна интегративна и покретачка снага модерног доба. Менаџери данас морају да познају више језика – знање енглеског је неопходно, док је знање француског, немачког, италијанског и шпанског пожељно. Све је важније и знање руског језика, јер је утицај руског бизниса на Европу веома значајан, нарочито кад је у питању енергетика.

Европски универзитет је отвореност према достигнућима светског менаџмента уградио у принципе свог рада и доследно се залаже за став да је знање најчвршћа веза Србије са Европом и светом. Значај нашег Универзитета за интегративне процесе потврђују и генерације дипломаца који данас успешно раде у домаћим фирмама и мултинационалним компанијама широм света, као и жива међународна сарадња која сваке године постаје богатија за нове садржаје.

НИН 25.09.2008 године, Интервју: академик професор др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета из Београда

Да ли та сарадња подразумева и заједнички рад на пројектима од међународног значаја, или се базира само на међусобној размени студената и искустава у области образовања?

У данашње време ниједна образовна научна установа не може сама да реализује одређене пројекте, већ је потребно повезивање и учлањење у шире асоцијације бројних универзитета Европе, Америке и света. Европски универзитет, поред чланица у Београду, од којих посебно истичемо Факултет за интернационални менаџмент, Факултет за европски бизнис и маркетинг, Француско-Амерички Институт за менаџмент, Медицински факултет и Факултет за стратешки менаџмент, у своје чланство је примио Академију за менаџмент продаје из Беча, Европску академију наука из Беча, Центар за мастер и докторске студије из Будимпеште, Европску академију за информатизацију из Брисела, Француско-Амерички институт за менаџмент из Париза. Поред тога, повезани смо са многим партнерима из Лондона, као што је Лондонска дипломатска академија, као и са институцијама из Америке, као што је, на пример, Менхетн институт за менаџмент. Основни циљ повезивања Европског универзитета са научно образовним институцијама у свету, и њихово чланство у Европском универзитету, јесте реализација научних пројеката, од којих посебно издвајамо пројекте «Наука, образовање и дипломатија у функцији мира» и «Наука, образовање и дипломатија у функцији евро-атлантских интеграција».

Да ли, заједно са поменути академским установама реализујете и заједничке студије?

- Да, и зато желимо да јавнос упознамо са доприносом Европског универзитета у реализацији докторских студија и докторских дисертација на просторима Централне Европе. Европски универзитет реализује докторске студије у Бечу и Будимпешти, а у сарадњу са Европском академијом за информатизацију из Брисела и Лондонском дипломатском академијом и у другим државама Европске Уније и у Русији. Поред значајних тема докторских дисертација, реализују се и докторске студије из области дипломатије, интернационалних релација, интернационалног бизниса, интернационалног, здравственог и хотелијерског менаџмента, маркетинга, културне разноликости, уметности и других области које данас спајају европске и светске државе.

Са научног симпозијума у Бечу

РЕКТОР ЕВРОПСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Ректор Европског универзитета професор др Милија Зечевић по основном образовању је математичар, а менаџментом у пракси бави се од 1974. године – од тада је објавио преко 300 научних радова и више од 20 књига. Др Милије Зечевића је редовни професор емиритус Европског универзитета у Београду, Паризу, Њујорку... Има титулу Гранд доктора западне филозофије коју додељује Европска академија за информатизацију из Брисела, потпредседник је Одбора Уједињених нација за глобално образовање, почасни доктор Интернационалног Универзитета Алберт Сцхвеитзер из Женева, члан је Академског сената Интернационалне дипломатске академије, Редовни професор Европске академије за информатизацију у Бриселу, Академик и председник Европске академије наука у Бечу и добитник Награде за животно дело за допринос у науци, образовању, интернационалном менаџменту и дипломатији Светског конгреса уметности науке и комуникација. Једно од признања које је стигло на адресу професора Милије Зечевића је признање Суверени амбасадор за допринос у развоју образовања и науке, које додељује Амерички биографски институт, као и признање «Легија части» за допринос човечанству и лична достигнућа – ово признање професору Зечевићу доделила је Уједињена културна конвенција из Америке.

У досадашњој каријери професора др Милије Зечевића, докторате је одбрало 30 доктора наука, а магистарске тезе 60 магистара.

Министар просвете Републике Србије др Жарко Обрадовић; Ректор Европског Универзитета, проф. др Милија Зечевић и Ректор Универзитета у Београду проф. др Бранислав Ковачевић

Пре тога, Европски универзитет је доделио почасне докторате веома угледним професорима и привредницима из Чешке, Шпаније и Аустрије. Ко заправо предлаже добитнике почасних доктората Европског универзитета?

Предлоге за избор почасних доктората овога пута добили смо од еминентних професора, признатих личности Аустрије и Словачке, а раније од професора и најугледнијих личности Чешке и Шпаније. Пригодне говоре почасних доктора, као и беседу изабраног почасног доктора Љубе Саше Брајковића, посланика који афирмише културу Србије и Црне Горе у Аустрији, презентоваћемо у Зборнику радова који сваке године издајемо на енглеском, немачком и српском језику. Иначе, велика заслуга за реализацију образовних пројеката Европског универзитета на просторима Аустрије и Словачке припадају професору др Петеру Линерту, директору Академије за менаџмент у Бечу и бившем амбасадору Словачке у Аустрији.

Реците нам нешто о образовним пројектима Европског универзитета које реализујете са партнерима из Европе. Да ли су дипломе Европског универзитета признате у свету?

Европски универзитет сарађује са сродним универзитетима који реализују програме акредитоване од стране Асоцијације европских држава. Дипломе Европског универзитета, доктора наука интернационалног менаџмента, дипломираног менаџера – мастера, дипломираног интернационалног менаџера – мастера, доктора наука интернационалних релација и других области признате су широм Европе и света. На Европском универзитету, од 1993. године, звање доктора наука стекло је око 60 доктора наука, а тридесет одсто је запослено у земљама Европе. Титулу магистра наука и магистра бизнис администрације стекло је преко хиљаду студената који раде на одговорним местима у Европи и Америци и другим развијеним државама света.

Љубо Саша Брајковић, привредник; Ханс Ниессл, председник државе Бургенланда; Љубомир Јахнатек, министар привреде Словачке; проф. др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета; унив. проф. др Петер Линерт, директор Академије, Беч и проф. др Јозеф Клишко, ректор Правног универзитета

Преузето из Гласа Васојевића број 17 из 2005. године

Сабрани око живог Господа

Свети Александар Невски, завјетна слава Васојевића, прослављен је 12. септембра великим црквено-народним сабором на Ножици. У матици Васојевића, Васовој цркви, Свету архијерејску литургију служили су митрополит црногорско-приморски **Амфилохије** и епископ будимљанско-никшићки **Јоаникије** са свештенством у присуству око 600 вјерника из цијеле Црне Горе.

Након светог причешћа, саборног крштења и освећења славског колача Васојевићима и њиховим гостима обратио се епископ Јоаникије.

- Овај сабор има изузетну вриједност, љепоту и значај, јер ово окупљање није као друго, и ово није обичан сабор него духовно испуњење завјета према светом Александру Невском, словенском и васељенском светитељу. Овом сабору је глава сам Господ, ми се сабирамо око Бога живог—рекао је епископ Јоаникије.

Домаћин и кум славе **Томислав-Миго Боричић** истакао је да се црква на Ножици већ годинама показује као упориште заједничке снаге и слоге.

- Кад се сретамо на овом старом гробљу, у којем леже генерације предака, као да из нечујног разговора обнављамо сазнање о себи—истакао је Боричић.

Након црквеног обреда на Ножици, сабор је настављен у селу Душке, постојбини братства Боричића. Митрополит Амфилохије је одржао здравицу у част братске љубави Васојевића. Он је истакао да му је посебна радост што сабору на Ножици присуствује потомак Александра Невског, конзул Руске федерације у Црној Гори **Владимир Ванијев**.

- Московски патријарх и целе Русије Алексије Други данас се налази на Куликовском пољу, тамо гдје је била она чувена битка на челу које је био часни и свети, праведни књаз Александар Невски, онај Александар који је рекао велику и свету истину да Бог није у сили него у правди. Знајући да је Бог у правди, а не сили свети књаз Александар, поуздавши се у силу Божју, а не у себе и силу своју, извојевао је на Куликовском пољу знамениту битку која је уписана у људску историју, побједивши тада много моћније Швеђане—рекао је митрополит Амфилохије.

Васојевићи славе светог Александра Невског као завјетну славу, поред крсне славе—Светог Архангела Михаила, јер вјерују да су уз помоћ Бога и овог светитеља у Лијевој Ријечи извојевали побједу над Турцима у исто вријеме када је сам Александар Невски одио побједу над Швеђанима.

Присутни на сабору Васојевића, поред осталих, били су и предсједник Општине Андријевица **Веселин Бакић**, неки од посланика у републичком и парламенту државне заједнице, као и представници завичајних удружењу. Сабору је присуствовало и братство **Гвозденовића** из Глуhog дола које је поријеком из Васојевића, на челу са познатим сликаром **Николом-Гвоздом Гвозденовићем**, као и **Коља Љуљџурај** као представник Малесије.

Уз пјесму и игру сабор је трајао до касно у ноћ. Домаћин овогодишње славе предао је ту част и обавезао за следећу годину др **Ђиру Бабовића**.

Обновљена црква

Црква Светог Архангела или Васова црква, што је њено познатије име, подигнута је у 14. вијеку и у њој је сахрањен Васо, далеки предак Васојевића. Црква је недавно обновљена и уљепшана са унутрашње и са спољашње стране, а око ње је урађена бетонско-метална ограда.

(извор: Дан, 17. септембар 2005.)

Добитници и награђени—за допринос у раду Удружења Васојевића “Васо” и на развоју Васојевића у ресторану Рибница на прослави Аранђеловдана 2004. године

Неке од активности Удружења Васојевића

ВРЕЛО КОЈЕ НЕ ПРЕСУШУЈЕ

Карађорђе

Вук Караџић

Удружење Васојевића развија активности у складу са програмским циљевима усвојеним на оснивачкој скупштини 23.11.1990.године.

О активностима и резултатима рада Васојевићи се детаљније упознају на традиционалном Сабору који се одржава сваког викенда уочи Аранђеловдана, славе Васојевића, у Савином Селу и преко Гласа Васојевића. Такође Васојевићи се окупљају сваке године у Лијевој Ријечи, код Васове цркве, на преслави Васојевића, Светог Александра Невског.

У току 2008. године проведено је низ значајних активности које чвршће повезују Васојевиће из свих крајева. У свим активностима велику подршку пружају епископ будимљанско-никшићки, владика Јоаникије и предсједници општина Беране и Андријевица, Вука Голубовић и Веселин Бакић.

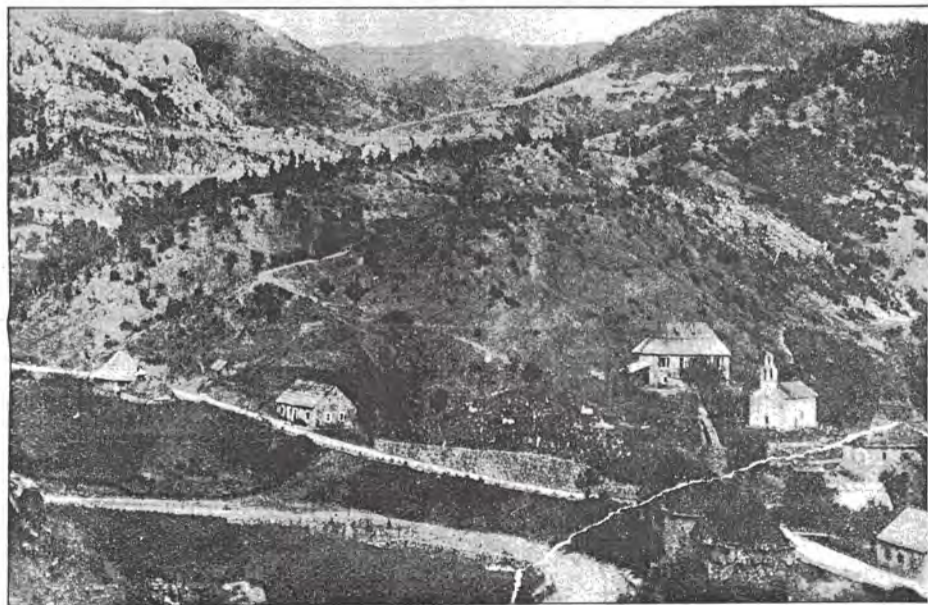
За изградњу Саборног храма Светог Симеона Мироточивог у Беранама, само на донаторској вечери у Београду, прикупљено је 150.000 еура.

У наредној години планиране су такође значајне активности:

- да се у Андријевици одржи скуп успјешних Васојевића, на коме ће бити ријечи о договорима и акцијама на економском, културном и духовном јачању Васојевића,
- ново издање књиге ``Истакнуте личности'', и
- издавање монографије ``Доктори наука из Васојевића''.

Глас Васојевића

БРОЈ 1 • БЕОГРАД 21. НОВЕМБАР 1990. • ЦЕНА 50 ДИНАРА ЗА ИНОСТРАНСТВО 50 ДОЛАРА

Лијева Ријека – матица Васојевића (снимак из 1933)

Дуг према завичају

Удружење Васојевића у оквиру својих дугорочних активности покреће и издаје лист, гласило које вам данас представљамо. Договорено је да његов назив буде „Глас Васојевића“. Издавање би зависило првенствено од материјалних могућности, организационих и кадровских рјешења. Лист би имао издавачки савјет, редакцију, главног и одговорног уредника, уреднике, секретара редакције и новинаре сараднике. Да би се обезбедило квалитет листа, његово дугорочно издавање, потребно је и професионално ангажовање једног до два новинара. Лист ће објавити сваку иницијативу чланова Удружења и људи из завичаја.

Садржај „Гласа“ би у потпуности ускладио са циљевима и задацима рада Удружења, а пре свега био би у функцији подизања економског, културног и просвјетног развоја завичаја. Овај први број је покушај да се издвоје неке основне тематске смјернице листа и његово техничко-графичко рјешење. До коначних рјешења доћи ћемо заједничким приједлозима и сугестијама, које редакција очекује од чланова Удружења и свих других његових пријатеља.

У својој тематској оријентацији, „Глас“ ће у великој мјери бити окренут прошлости, садашњости и богатој традицији нашег краја. Главна напжа биће

усмјерена превазилажењу, прије свега, савремених економских тешкоћа и некорјективна сиромаштва у нашем крају.

Користећи огромне стручне потенцијале „просвјетне“, „економске“ „културне“ и других секција Удружења, „Глас“ би своју уређивачку политику великој мјери подредио дугорочној просвјетитељској акцији и иницијативама на убрзаном економском развоју нашег краја.

За све то востје изузетно велике кадрове могућности, прије свега необично богатом арду врхунске интелигенције из нашег завичаја, која је, ријетко по Југославији и свијету, испољила велику спремност да му се достојно одужи. Поред рубрика о историји, култури, науци, пољопривреди, просвјети, економици, спорту, фелетонистици, „Глас“ би редовно писао и о свим нашим људима, нарочито исељеницима у бијелом свијету, најуспјешнијим научницима, уметницима и другим угледним личностима из нашег краја, али и обичном човјеку, који живи и ради у нашем завичају. Уосталом, у циљу његовог бољег положаја и живота покренути су и Удружење и „Глас“.

Пишите нам, шаљите прилоге и примјерке, сарађујте са нама. Само ти ко! „Глас“ ће бити лист свих Васојевића и свих оних који у том крају живе.
Др Милош Зечевић
Лука Малковић

НАШИ САВРЕМЕНИЦИ

Проф. др Небојша Ралевић

Др Небојша Р. Ралевић је рођен 31. јула 1952. године у Београду. Дипломирао је 1975. године на Природно-математичком факултету у Београду. Магистарски рад из области Статистичких наука под насловом "Оптимално управљање залихама помоћу стохастичких модела са непрекидним временом" одбранио је 1980. године на Економском факултету у Београду. Докторску дисертацију из области Статистичких наука под насловом "Стохастички модели и методи предвиђања у аграрној политици" одбранио је 1985. године на Економском факултету у Београду.

Од 1976. године стално је запослен на Пољопривредном факултету у Београду. У звање редовног професора за предмет Статистика изабран је 1990. године. Руководилац је предмета Математичко-статистичке методе на последипломским студијама Одсека за агрономију. Поред тога изводио је наставу на предметима Вјероватноћа и математичка статистика на Факултету за поморство Универзитета у Подгорици, Статистичке базе и банке података и за менаџмент и Вишој школи за менаџмент у Београду.

Др Небојша Р. Ралевић био је члан Председништва Статистичког друштва Србије у два мандата. Члан је Друштва аграрних економиста Србије. У току рада на Пољопривредном факултету био је шеф Катедре за статистику и директор Института за агрономију. Од 2002. године обавља дужност декана Пољопривредног факултета у Земуну. У знак признања за укупан допринос и постигнуте успехе у раду и развоју Факултета добио је Плакету Пољопривредног факултета 1989. године.

Научна активност др Небојше Р. Ралевића огледа се у области статистичке теорије и примени статистичких метода у решавању проблема у биотехници и агрономији. Сам или у сарањи са другим ауторима објавио је и саопштио око 100 радова, студија и пројеката. Аутор је три софтверска пакета из области примене статистичких метода и математичких метода и оптимизације.

Научни радови могу се сврстати у неколико тематских група: корелациона и регресиона анализа, планирање експеримента и анализа варијансе, мултиваријациона статистичка анализа, модели за оптимизацију, пројектовање информационих система и софтверске апликације, анализа временских серија.

др Саша Зечевић

Др Саша Зечевић је рођен 24.09.1967. године у Беранама, Црна Гора. Основну и средњу школу завршио је у Београду. После одлуке војног рока 1988. године уписао је Машински факултет у Београду, а 1996 дипломирао са звањем „дипломирани машински инжењер термотехнике“.

Исте те 1996. године запослио се у Војном сервису Народне банке Југославије на месту програмера банкарских информационих система. 2002. године је уписао постдипломске студије на Европском универзитету у Београду и 2006. године магистрирао и добио звање магистра наука интернационалног менаџмента.

Звање доктора наука Интернационалног менаџмента информационих система стекао је 2008. године на Европском универзитету са одбрањеном докторском дисертацијом „Менаџмент информационих технологија са посебним освртом на банкарске информационе системе“.

Од 2005. године се налази на месту самосталног стручног сарадника за технологију информационих система у Српској банци а.д. Београд (наследник Војног сервиса НБЈ односно YU GARANT банке).

Ожењен је и отац је троје деце.

Виница

ПРЕГЛЕД РАНИЈИХ БРОЈЕВА 1990-2008

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ

Његоша је зрачила приврженост свом народу, српству, православљу, Русији - мајци, миру, правди, честољубљу, слободи. Био је духовни, верски и национални вожд, који се клео и поносио Карађорђем. У сан је уткивао Обилића, у медаљу лик урезивао, да се Србин од Косова никада не одроди. Лепотом духа и тела, обдарен до усхићења, никад се није наметао, сем у временима која су то захтевала. И то је чинио другачије од свих, његошевски.

(извод из реферата проф. др Миодрага Зечевића)

Посвета праху оца Србије

Из грмена великога лафа трудно изаћ није;
У великим народима генију се гњездо вије;
Ал, хероју тополскоме, Карађорђу бесмртноме,
Све препоне на пут бијеху, к циљу доспје великоме;
Дуже народ, крсти земљу, а варварске ланце сруши,
Из мртвијех Срба дозво дуну живот српској души,
Ево тајна бесмртника; даде Србу сталне груди,
Од витештва одвикнута, у њим лафска срца буди.
Фараона источнога пред Ђорђем се мрзну силе,
Ђорђем су се српске мишце са витештвом опојиле,
Од Ђорђа се силан бол тресе, крвожедни отац куге,
Сабљом му се Турци куну - клетве у њих нема друге.

Човек од Његошевог повјерења Игуман Мојсије Зечевић

Мојсије Зечевић је рођен у Виночкој код Берана (стара Будимљанска жупа) око 1780. Године, где су преци његовог угледног братства прешли из Лијеве Ријеке средином XVIII века. Отац му се звао Милун, а Мојсијево световно име било је Милош. Као дечак отишао је у оближњи манастир Ђурђево ступове, где га је игуман Нићифор радо примио и брзо заволео. По свој прилици, Милоша је у манастир привлачила књига, а и традиција, јер су му рођаци Јанићије и Пајсије били тамо раније калуђери.

Мојсије није монах у конвенционалном смислу, већ је то племенски трибун, народни борац,

идејни и политички вођ свога краја. Чврсто је повезао своју судбину са судбином народа из кога је проистекао, и усмјерио поглед према владикама на Цетињу. Владика Петар I и Његош дубоко су га уважавали. Цијенећи његове велике дипломатске способности, патриотизам, мудрост и безграничну личну храброст.

Преко васојевићких првака који су му били одани, Мојсије је подстицао народ да одбије плаћање данка агама и беговима плавогусињским. Ово је било од утицаја на стварање општег непријатељског расположења према Турцима и једначило се са побуном. Постоје подаци да су Васојевићи од 1838. до 1841. године носили данак на Цетиње, владикама, умјесто турским беговима, чиме се стварала јача духовна веза између слободне Црне Горе и народа Лијеве Ријеке и Нахије. Петар I је развио снажну активност да присаједини Васојевиће Црној Гори. То у његово вријеме није било изводљиво, али је он преко игумана Мојсија вршио снажан утицај на становништво тога простора.

(извод из реферата одржаног 1977. године у Беранама, објављен у "Токовима", бр. 14, 1977, академик Милосав В. Лутовац)

Миљан Вуков

Миљан Вуков је рођен 1820. године у селу Лопате, у Лијевој Ријечи. Он је овдје најприје ударио темеље свом будућем раду на дефинитивном присаједињењу Лијеве Ријеке и Нахије Књажевине Црној Гори. Лијевом Ријеком назива се скупина села и заселака на простору између планине Вјетерника и огранака Кома.

Бој на Буковој пољани

Са мјеста званог Циганске лазе, у непосредној близини Матешева, Миљан је осматрао кретање турске главнине. Предвиђао је да ће она окренути уз долину Таре, према Лијевој Ријечи, са циљем да се домогне Биоча, одакле би преко Пиперске Стијене упала у Бјелопавлићку равницу. Са својим командантима Миљан је донио одлуку да пружи одсудну битку у долини Таре и Веруше.

На Буковој пољани посјечено је између 800 и 1000 турских глава, уз минималне сопствене губитке. Заплијењен је огроман ратни материјал. Најзначајнији је, ипак био психолошки ефекат битке. То је био практично први пораз Мухамед Али -пашине војске на овом сектору, који је озбиљно уздрмао пашину сигурност. Ово ће имати утицаја на његове даље планове. Књаз Никола је тај догађај отпјевао ријечима:

(извод из реферата одржаног 1977. године у Беранама, објављен у "Токовима", бр. 14, 1977, проф. др Слободан Томовић)

МАТЕШЕВО

Село на обронцима Комова

Миљан Зечевић,
Потпредседник Удружења
Васојевића

Пишући о Матешеву, жеља ми је да укажем на неке његове карактеристике које су иначе сличне и за већи део Васојевића, а чини ми се идентичне са Лијевом Ријеком. О постанку имена Матешево, прихваћено је мишљење др Јагоша Вешовића. «Назив Матешево (насеље на утоку Дрчке у Тару) је постао по мушком имену Матош (дериват од Мато), и означава тамну успомену на негдашњег главног власника (с овим именом) који је у месту сједио. Овакво је име иначе у употреби (Матош раније, а Мато и сада)».

Матешево је била комуница (комуница је заједничка утрина и пашњак сеоски) и припадала је Враљештици.

Матешево својим изгледом подсећа на лијевак, а удолица са свих страна је окружена брдима (налази се на висини од 950 метара надморске висине) и претежно буковом шумом и четинарима. Над самим Матешевом уздиже се планина Комови са изванредним природним љепотама. Боље речено, Комови се једним делом ослањају на Матешево. Матешево је раскрсница три пута: Подгорица—Пећ—Колашин, некада најкраће везе Србије са морем.

Дјелови Матешева—Аџића До и Лазе Радевића носе назив по садашњим братствима која ту живе. Засеок Дрчки носи назив по ријеци Дрчкој. Заслужује помена притоцица Дрчке звана Пецка која овђе долази испод лијеворијечког дијела Комова. Зове се ако вјероватно по томе што тече из дубине планинских гора и на својијем изворима има више пећина (пећиска—отуда—Пецка, што је тумачење по др Ј. Вешовићу).

Матешеву припада и насеље Планиница изнад које се простире надалеко чувена Букова пољана. На Буковој пољани је 1877. године Тодор Миљана Вукова Вешовић са својом војском до ногу потукао турску војску. О том броју пјевао је и краљ Никола Петровић:

“На Буковој пољани ће
Војводина луча сјати
Док с бојеви не прекину
И с јунаком јунак рати”.

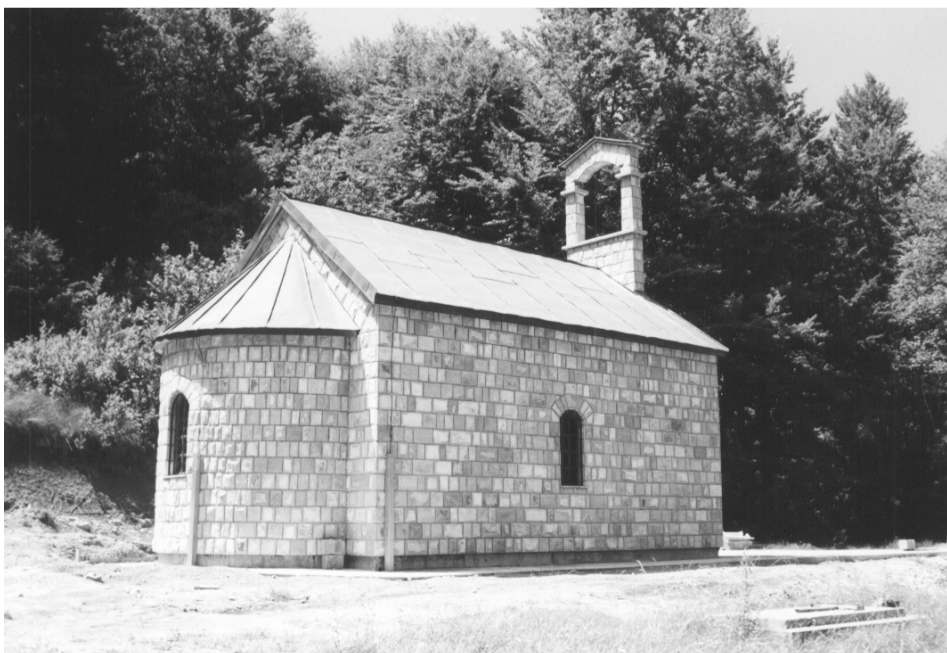
Становници Матешева су: Аџићи, Милошевићи, Вешовићи, Зечевићи, Томовићи, Радевићи, Миликићи, Крушчићи, Цамовићи, Лекићи, Вујисићи и Пешићи.

Ђоко Зечевић, Вучић Зечевић, Чедо Милошевић и Милија Зечевић
на Матешеву

Мени је од детињства остала у најљепшој успомени припрема за издиг на Комове и живот на катуне (бачије). У најљепшем сјећању су ми сусрети са познаницима из ближе и даље околине на катуну Маргарита, на којем су, поред осталих (Гогића, Радуновића, Милића и др.) издизали и напасали стоку мој отац, а касније ја и наши сродници. На жалост, као и многе друге ствари, неки обичаји су се битно промјенили а други потпуно угасили, какав је случај и са издигом у планину. Многи обичаји се скоро напречац гасе, а носи се скоро никако или веома споро јављају. Можда је ово заблуда, а заблуда кажу није резервисана за сељака. Заблуда зна да буде привилегија и других.

Но, кад смо код издига на планину, желео бих да укажем на живот и обичаје по катунима. Прије свега ваља знати да је сваки крај Лијеве Ријеке имао свој катун и по распореду свако је издизао и напасао стоку са свог катуна. Тако

Црква на Матешеву

су, поред осталих били катуни: Кајчани, Рупа, Мрченев До, Веља Рупа, Слана Рупа, Катунште и др.

Катун на ком су издизали Зечевићи (и не само они) зове се Маргарита. Лично мислим, а то мишљење дијеле и остали, да је то један од најљепших катуна на целим Комовима. Име је, предање каже, добио по дјевојци Маргити, једној од чобаница на катуну Причелје, удаљном сат хода од овог катуна. Прича каже да су се чобали зарочили (опкладили) да ће добро да награде онога ко би смијо да оде до извора у Васојевићки катун и као бјелег да је тамо стигао ноћу забоду нож у земљу. Јавила се чобаница Маргита и упутила се ноћу сама према извору, стигла до њега и сагла се да набоду нож у земљу. Случај је, међутим, хтијо да при том ножем закачи и део одјеће и кад је хтјела да се исправи нож је задржао дио за земљу. Несрећна дјевојка није схватила о чему се ради, мислећи да ју је неко ухватио у намјери да је убије, па тако од страха умре, а само мјесто по њој доби име. Иначе, извор је познат по квалитету воде због чега ју је народ и опјевао. Пјесма каже:

«Маргарито, биста водо,
Ђевојачка разонодо.
Гледала сам Маргариту,
Љеворечку дивну киту.

Дивно ли је усред љета
Комовима да се шета.
И љутити цуру младу,
Међ цвијеће, на ливаду.

Измеђ воде Маргарите,
Мала моја, оставих те.
Оставих те, луче бјело,
И ја одох на сијело.”

“Жалим ти се, горо мила,
С драгим сам се посвадила.
Ал, се нада, боре вिति,
Да ћемо се помирити.
Помири се, мој драгане,
Због љубави наше тајне.

Вита јело, бил се клела,
Да сам драгог ја вољела!
Ја вољела и превише
Љубав нашу спраше кише.”

“На Комове на извору,
Чекам с драгом рујну зору.
- Леле мене, дани млади,
И пољупци на ливади!
Ти си мала као и ја:
За Комове мераклија.

У младости док сам пјево,
Лечало је Матешево.
Још ме једна мала куне,
Комовима кроз катуне.
Да ли ће се комске сеје,
Кроз времена сјећат мене.”

У Беранама откривен споменик ратницима Доњоржаничке буне 1912. године

СЕЋАЊЕ НА ОСЛОБОДИОЦЕ

Борислав Чукоћ и Горан Киковић откривају споменик

Тринаестог јула 2008. године Доњој Ржаници, код Берана, обиљежена је годишњица доњоржаничке буне. Професор историје Горан Киковић изнео је следеће:

Поштована господо, драга браћо и сестре, потомци и поштоваоци храбрих ратника и жртава Доњоржаничке буне и свих ослободиоца овога краја који дадоше своје животе за крст часни и слободу златну у ратовима против турског окупатора.

Данас када смо по ко зна који пут поново на раскршћу бити или не бити веома је битно сјетити се својих коријена, историјских чињеница и аманета предака. Зато смо и данас овдје да се поклонимо сјенима наших предака који су љубили и цијенили слободу изнад свега и за њу плаћали највишу цијену - живот.

Овај споменик подижемо свим нашим знаним и незнатим јунацима који су се борили за крст часни и слободу златну кроз вишевијековно турско ропство. Од пада ових крајева под турску власт па до 1912. године до коначног ослобођења наши преци су заједно са осталим јунацима ових простора у сталној борби са турцима подизали буне и устанке па их се и зато баш на дан устанка сјећамо, јер како рече, и велики српски пјесник и владика Петар II Петровић Његош:

``Ал' тирјанству стати ногом за врат,
довести га к позанију права,
то је људска дужност најсветија''

Сјетимо се данас на овом мјесту свих устанака и буна од Првог српског устанка и славног Карађорђа када су га Васојевићи дочекали на Суводолу и прогласили присаједињење Србији. Славне су све наше побједи од Букове пољане, Превије, бојева на Шекулару и Рудешу као и буна у овим крајевима почертком 20-тог вијека.

Положај свих пограничних насеља у ванредним приликама био је врло тежак.

Какво је било стање у овим крајевима писала је тадашња црногорска и србијанска штампа. Ево неколико извода ``Глас Црногораца'' од 14. јула 1907. лист пише о турским зулумима над српским живљем у Беранском крају.

``... назад десет дана, пошао из Берана један јусбаша је са неколико заптија у село Луге, у беранском округу, да позове онамошње Србе на државни рад. Насилним поступком заптија према неким Аковићима проузрокована је свађа, а затим и пушкарање у коме су учешћа узели заптије и низам са оближње карауле из Берана, противу онамошњих Срба из Луга и Доње Ржанице којом приликом је погинуло пет особа из братства Аковића а више других је рањено...''

``Цетињски вјесник'' од 11. фебруара 1912. године пише: ``... У беранском округу још једнако влада безвлашће и несносно стање што потврђује и најновији случај у Загорју, гдје је Србин Пајо Кљајић убијен а стока му одведена...''

Турци по навици настављају са зулумима, али и Срби са отпором, бунама и устанцима.

Београдска ``Политика'' од 15. јуна 1912. године јавља под насловом ``Лом око Берана''. Турска војска убила 10 Срба у селу Калудри... због четири војника, који су нађени убијени у планини близу села Калудре, војни командант је наредио, да војници пуцају на село, при чему је погинуло 10 Срба сељака. Поводом тог догађаја, Берански кајмакам Илија Поповић Бакић, дао је оставку тражећи да се командант смени и казни...

Турска војска је почетком августа 1912. године. напала на Доњу Ржаницу. О том догађају Радомир П. Губеринић у књизи ``Младотурски злочини у Полимљу 1908 - 1912.'' између осталог пише: ``Том приликом су жељни освете за калударску погибију низама и користећи одсуство кајмакама Поповића Турци поубијали око 30 Ржаничана... Тога дана је Милета Асановић заробио турског војника, прије одступања турска војска је заробила више од 30 чељади која нијесу могла да утечу међу којима и учитељицу Даринку Чукић са дјецом...''

Како Губеринић даље пише следећег дана су официри црногорске војске Илија Асовић и Лука Малевић, доћерали неколико пушака ``московки'' и муниције те раздијелили Ржаничанима. Губеринић истиче да је први топ прије званичне објаве рата Турској 1912. године на неослобођеној територији опален баш на Ржаницу.

И тадашња штампа описује покоље и побуне у Доњој Ржаници. Београдски ``Трговински гласник'' од 22. августа 1912. године под насловом ``Метеж у Турској'' пише: ``Добили смо писмо из Андријевце у коме нас извјештавају да су Турци, потурице и Арбанаси напали на Доњу Ржаницу а нарочито на братство Чукића. Са нападачима су били и редовни турски војници...''

И београдска ``Штампа'' од 22. августа 1912. године у чланку ``Насиље над Србима'' пише: ``... О насиљима над српским народом беранске нахије и каже да су велика српска села: Полица, Будимља, Доња Ржаница попаљена и поубијани многи угледни Срби...''

Поштовани пријатељи, уважени потомци и поштоваоци ратних добровољаца 1912-1918. ово су само неки од примјера о овим значајним догађајима који су пресудно утицали да се овим крајевима ослободу коначно турског ропства. Ови догађаји су почетак краја турске окупације до коначног ослобођења 16. октобра 1912. године, када су у Беране ушле добровољачке трупе и црногорска војска под командом легендарног Јанка Вукотића.

Монографија "Радевићи" из Васојевића

ГЕНЕОЛОГИЈА БРАТСТВА И ПЛЕМЕНА

- Академик В. Стругар: Свака библиотека у Васојевићима и Српству смјестиће ову књигу међу најважније етнолошке обраде, историографске приказе и књижевна приповиједања.

- Академик Момчило Зечевић: Свједочанство настојања да се обузда лавина искривљених вриједности и садржаја новог времена, на нашу традицију, обичаје и идентитет, историјску свијест и културу којој припадамо.

Аутор Драган Радевић

У издању Удружења Васојевића, ових дана је у Београду изашла из штампе монографија "Радевићи из Васојевића", нова књига нашег истакнутог новинара и публицисте Драгана Радевића. Садржај овог дела је обухватио историју једног љеворечког братства, кроз призму васојевићког племена, од постанка до данас.

Радевићи су иначе, братство из групе Новаковића, који од родоначелника војводе Васа до данас, броје 22 паса. Њихов предак Раде Вуков, настанио се у селу Ками у Лијевој Ријеци, одакле потичу сви Радевићи. За нешто више од три вијека постојања, ово српско братство се

ширило и размножавало, тако да данас броји око 500 породица. Кроз вјекове је давало знамените људе, јунаке и ствараоце. Тако су се међу Васојевићима и Црногорцима јунаштвом истицали четовође: Маријан Вукајлов, Саво Перов, Драгоје и Периша Савићеви...Ристо Божићин је био знаменити љеворечки јунак, који је у чувеној бици на Вуковој Пољани 1877. посјекао 12 турских глава... Златне Обилића медаље красиле су груди Радоја Милунова из Шекулара и Јована Дмитрова из Ђулића...

Међу најистакнутије личности братства које су обележиле историју и вријеме у којем су живјели су прослављени артиљерац из пет ратова, потпуковник југословенске војске Радисав Ристов са Матешева, командант артиљеријског дивизиона црногорске војске, првоборац НОР - а, који је ушао у историјске читанке и литературу. Пилот Милорад Павићев из Трна, херој југословенског ваздухопловства, командовао је ескадрилом краљевске војске 6. априла 1941. године, када се први устремљив на непријатељске бомбардере оборивши два "месершмита". Революционар Александар Леко Милошев, првоборац НОР- а носилац је три ордена за храброст, градоначелник Титограда - Подгорице у два мандата, црногорски и југословенски министар и народни посланик.

Најзначајнија личност у целокупној историји Радевића, свакако је доктор медицинских наука, професор Божина Николин, хирург свјетског гласа, један од најбољих које је Југославија икада имала. Заступљен је у Антологији најзаменијих Срба двадесетог века.

Садржај Радевићеве књиге је једноставан и прегледан из кога се јасно виде тематски оквири, али и огромна вредност истраживачког труда. Да би приступио главној теми, аутор је у одељку "Васојевићи" дао сажет преглед историје највећег српског племена, његову генеологију, детаљно описујући три братственичке гране.

- У књизи је именован сваки "мушкарац и жена", устаник и ратник, док су о предводницима уписана и њихова звања. Човечна једнакост ту је савршена и појединачна слава јесте братственичка својина Радевића међу бисерима у духовном благу свих Васојевића, написао је у рецензији наш истакнути академик Владо Стругар. Ово је племенска споменица која ће бити својатана и приграбљена и од других братстава и породица коју треба да има свака библиотека у Васојевићима и свуд у Српству где су се Радевићи у минула времена кретали и насељавали, поручио је Стругар.

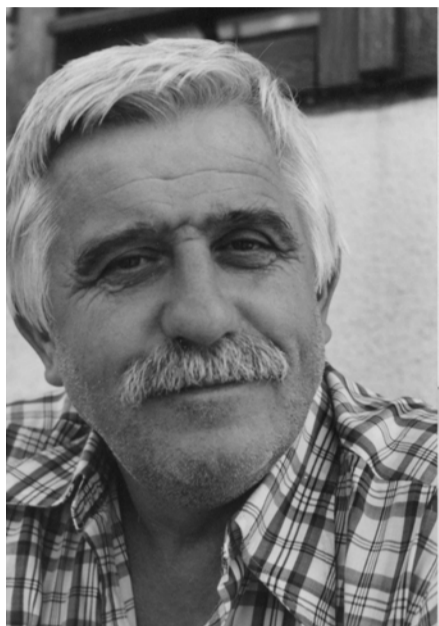
Хирург светског реномеа: Божина Николин Радевић

Ова монографија је сведочанство племенитих настојања, како би се обуздала лавина искривљених вредности и садржаја новог времена, на нашу традицију, обичаје и идентитет, историјску свијест и културу којој припадамо, истиче други истакнути академик и рецензент Радевићеве књиге др Момчило Зечевић. Он наставља, да ће за историју Васојевића, и њено цјеловитије сазнање, ова књига бити од великог значаја, као вриједан узор какав труд и колику љубав треба уложити да се братственички коријени не оставе забораву и колико они значе данас за усмјерења савремених генерација према сјутрашњици.

Монографија Драгана Радевића "Радевићи из Васојевића" наћи ће своје место у богатој библиотеци различитих тема и домета из историје Црне Горе, одакле ће полазити, све је извјесније, многа истраживања у црногорској историографији.

Монографија о братству Томовића

ТОМОВИЋИ 1755-2008

арх. Радосав Томовић

Братство Томовића потиче од родоначелника Тома Оташевог Миликића, по коме су у ширем смислу Миликићи. Томо је рођен 1755. године и са синовима Дмитром, Бошком и Радојем, изродио је око 510 потомака. Томови синови важили су као велики јунаци, четовође и прваци Лијеве Ријеке.

У изради монографије, аутор је пошао од основе да се направи породично стабло братства са кратким биографијама о сваком појединцу. Поред тога, обухваћени су и подаци о мајкама и женама које су дошле у братство Томовића, као и о Томовићевим одивама, кћеркама и сестрама, где су се удале и кога имају. Биографски подаци о појединцима пропраћени су са фотографијама до којих се могло доћи.

Братство Томовића је поријеклом из племена Васојевића, од огранка Новаковића, потомка Васовог сина Новака.

Најпознатија личност братства Томовића је сердар Никола Бошков, који је сердарство добио за ратне подвиге од црногорског књаза Данила Петровића. Прије добијања сердарске титуле био је перјаник књаза Данила и први капетан Лијеве Ријеке, односно Васојевића у цјелини.

У народу се зна да је сердар Никола био човјек необичен храбрости. Истакао се у биткама на Бихору 1861. године, у борби за ослобођење Колашина 1858. године, када је запажено његово лично јунаштво дијелећи мегдан са командантом града Колашина бегом Мушовићем и погубио га.

Никола Бошков Томовић је први сердар свих Васојевића, и ово породично сердарство је једино у васојевићком племену. У рату је био јунак и храбри заповједник, а у миру се истицао мудрошћу нарочито код мирења завађених братстава.

Послије Николине смрти сердарство је припало његовом сину Милошу, који је такође био врсни старјешина и ратник.

„Поред сердарства којим је братство Томовића стекло посебан третман у Васојевићима и Црној Гори, знатан је број појединаца који су важили као талентовани војсковође, племенски прваци, лични јунаци, високо моралне личности, народни паметари и касније школовани интелектуалци, неки од њих натпросјечних способности." (С.Т.)

Томовићи су се јунашвом истицали као ратници и војсковође у свим ратовима који су се водили на подручју Васојевића, Црне Горе и Србије, као што је експедиција за Србију „300 Васојевића", борба на Буковој Пољани, Балканским ратовима, Првом и Другом светском рату.

„Породица Томовић у наслеђу чува највиша руска, црногорска и југословенска одликовања. Од руских: Свете Ане и Георгјевски крст; црногорских: златну Обилића медаљу и Данилов крст; од југословенских: Белог Орла и Карађорђеву звезду, као и безброј медаља за личну војничку храброст.

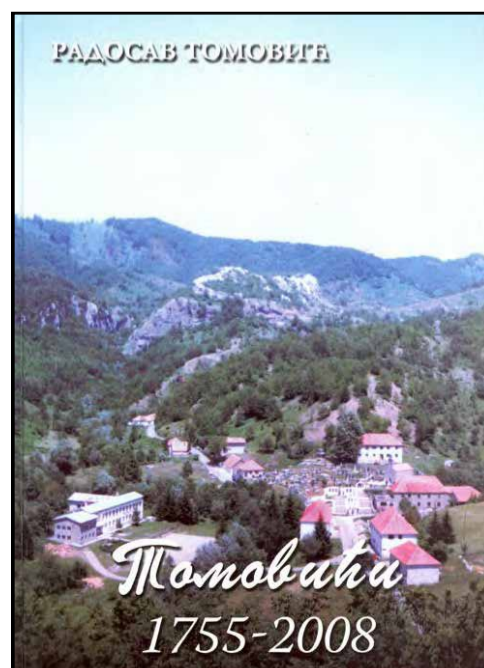
У чувеној скадарској операцији црногорске војске 1912/13. године из релативно малобројне породице Томовић у једном дану погинуло је седам братственика при освајању Бардањола." (С.Т.)

Томовићи су такође познати и као интелектуална породица, међу којима се посебно истичу писци правних књига, талентовани писци филозофских дијела, врхунски шахисти, књижевници, историчари, свештеници, учитељи...

„И нешколовани Томовићи важили су за разборите и паметне људе. Урођена отменост није им недостајала, док је лично јунаштво била општа карактеристика. У новијим генерацијама има универзитетских професора, инжењера, економиста, наставника, али и људи нестандартних способности. У братству Томовића од његовог настанка није познат ни један тежи морални преступ, нити ексцесна ситуација, што је ријеткост за домаће услове." (С.Т.)

СЕРДАР
НИКОЛА БОШКОВ ТОМОВИЋ

Да се не препусти забораву

РОДОСЛОВ БРАТСТВА КАСТРАТОВИЋА

“Корјени живот значе, јер се преко њих црпи животна снага и енергија. Из тих разлога велики је значај ове књиге, која открива наше корјене и генеологију, преко којих ћемо се надахњивати и црпјети животну снагу и ми и наша покољења. У супротном, све би било препуштено забораву, уз неизбежне уздахе сваке нове генерације, која би узалудно трагала за својим коријенима да би видјела ко је, одакле је и ко су јој преци“

Проф. др Милош Кастратовић

Аутор Милош Мишо Кастратовић

КАСТРАТОВИЋИ братство гране КОВАЧЕВИЋА носи презиме по ЛАКУ “КАСТРАТУ” који је био пра-пра унук УГЉЕШЕ КОВАЧА, а живио је у Лијевој Ријеци средином XVII вијека. Лако је рачунајући од Васа био седмо кољено- (пас), но када би рачунали према предањима која се преносе са кољена на кољено о његовом претку Васоју из доба Немањића, онда би Лако био дванаесто кољено- (пас).

Постоји више прича како је Лако Кастрат добио надимак “Кастрат”. Једна од њих је: “Братственици Кастратовића причају како је Лако Кастрат пошао био једном приликом са неким Васојевићима да би купио потрепштине за домаћинство у Скадар. Враћајући се са друштвом из Скадра, преко Груда, нападне их један сеоски пас, па га Лако мотком премлати. Једно момче из Груда појури са пушком и хтеде га убити, али Лако дочека па убије и њега. Затим се дигне потера из Груда, која наиђе на Лака и његово друштво на путу, а како нијесу знали ко им је убио рођака, стану се распитивати о том јесу ли видели кога да је прошао туда са оружјем. Лако се досети и да би их “отурио”, одговори, да је видео неког Кастрата са пушком у руци како хита своје крају. Ови тада пођу у Кастрате да траже крвника. Док је трајала потера, Лако се са друштвом докопао Куча и срећно вратио у Васојевиће тј. Лијеву Ријеку. Отуда су веле, Лака прозвали Кастрат, а његове потомке затим Кастратовиће”.

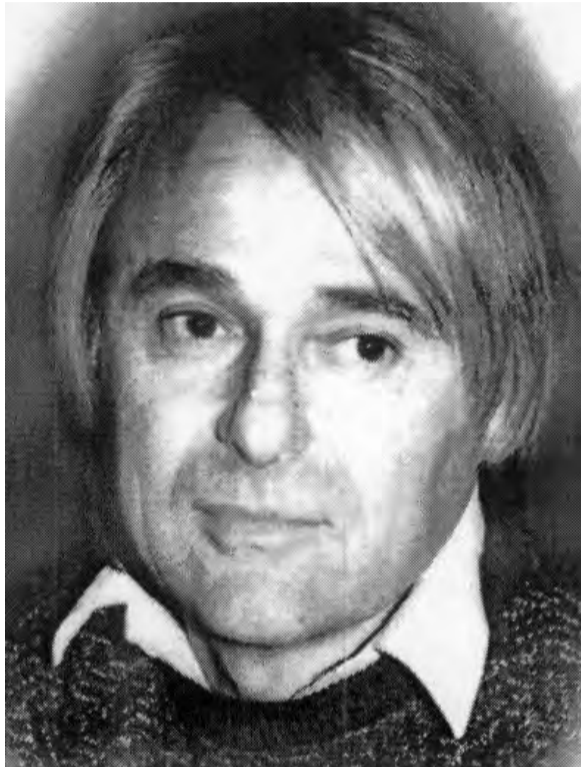
Ово угледно братство дало је значајна имена у борби за слободу и очување Васојевића, њихове духовности и православља. Смели, одважни мудри као војводе, Кастратовићи су водили племе Васојевића у борбу за слободу и стварње његове цјеловитости. Кастратовићи су последице васојевићког војводе Ивана Која Обадовића преузели војводство. Шести васојевићки војвода био је Лакић Новов Кастратовић, а потом Вуксан Лакићев, па Симо Лакићев, Стојан Симов Кастратовић и Лакић Стојанов Војводић (од када ова грана Кастратовића узима презиме Војводић).

Војвода Симо Кастратовић

ДРАГОМИР ЋУЛАФИЋ

Драгомир Ћулафић

Још нас има поред Лима

ДРАГОМИР ЋУЛАФИЋ је рођен 8. новембра 1940. године, од мајке Милице и оца Милана, у селу Луге, код Андријевице у Црној Гори. Завршио је Филозофски факултет, групу за немачки језик и књижевност. Живи у Београду.

Објављене књиге поезије:

Позни шетачи (самостално издање, Београд, 1971.); *Друга јавна* (Багдала, Крушевац, 1973.); *Разговор жеђи* (Стражилово, Нови Сад, 1978.); *Навала празнине* (Нова књига, Београд, 1988.); *Причест* (Просвета, Београд, 1997.); *Још ме има* (са Ратком Чолаковићем, антологија бoемске поезије, Interpress, Београд, 2000.); *Још ме има* (поема, библиофилско издање, Interpress, Београд, 2000.)

Књига приповедака: *Кључ* (Универзитетска ријеч, Никшић, 1991.)

Књиге за децу и омладину: *Међу више* књига поезије, прозе и избора, издавају се: *Звездано ждријебе* (роман, БМГ, Београд, 1997. Bookland, 2004, проглашен закњигу године на Фестивалу хумора у Лазаревцу 1997.); *Шапнула ми бреза* (поезија, Нолит, Београд, 2001.); *Море на једанаестом спрату* (приче, Народна књига - Алфа, Београд, 2001.); *Наше лето* (роман, Народна књига - Алфа, Београд, 2002, награда "Доситеј", дечји жири, 2002.); *Боље вас нашли* (са Градимиром Стојковићем, избор поезије и прозе, пет издања, прво, Српска књига, Ириг, 2002.); *Рингишпил у мојој глави* (роман, Народна књига - Алфа, Београд, 2003,2005, награда "Вечерњих новости" - Гордана Брајовић за најбољу књигу 2003-2004. године); *Рингишпил, морска шема* (роман, Народна књига - Алфа, Београд, 2005, 2008.); *Заљубљени рингишпили* (роман, Народна књига - Алфа, Београд, 2007, 2008). У многим библиотекама романи су му проглашавани најчитанијим и међу најчитанијим.

Поред наведених добитник је и више других награда, међу којима и: Златна плакета на југословенском конкурсу за најбољу бoемску песму, 1995; Награда општине Андријевица за књижевно стваралаштво, 1998; "Змајев штап", почасна награда Змајевих дечјих игара, 2001; "Златно Гашино перо", Фестивала хумора за децу, за свеукупно књижевно стваралаштво, Лазаревац, 2004.

Заступљен је у више антологија, школској лектури и читанкама. Приче и песме су му превођене на више језика.

ВАСОЈЕВИЋИ О СРЕЋИ, РАДУ И ЛЈУБАВИ

Спас је у раду

У раду је спас. Кад мозак ради, дух ври и пред човековим унутрашњим очима пуцају далеки, широки и бели хоризонти. Битна упоришта духовне и физичке виталности су: пре свега, несумњива људска исправност у укупном дјеловању која обухвата: несебичност живота за истину, храброст у сукобима са људима зле воље и спремност да се испречи пред бујисом која носи влато и шљам, као и мушко трпљење удараца од оних који за духовне пропланке и висове никад нису знали ни хајали.

Ој ђевојко Милијана,
Прошетај се планинама,
Прошетај се по оној коси,
Ко некада са мном што си.

Милијана слатко пиле,
Од горске си љепши виле,
Од горске си љепши виле,
Али нијеси од Радмиле.

Милијана кад би дошла
Завичај би туга прошла
Чекамо те овог љета
Да обиђеш мјеста света.

***

У долини покрај Лима
Васојевика свака фина
Васојевка свака фина
Без пудера и кармина
А која се пудерише
Васојевка није више.

***

Гледала сам с Кома плава
Како вјетар замотава
Гледала сам град Беране
Тој вароши нема мане.

***

Ако си се покајала
Поврати ми прстен мала
Успомене враћам цијеле
Не дам прстен с руке бијеле.

***

Ој Верушо и све твоје
Успомене чувај моје.

О срећи

Срећа је склад ума, душе и тела. Волимо кога хоћемо, не мрзимо никога. Радимо оно што желимо, не гледамо шта раде други.

КРАЉЕВИЋИ И КОЊИЋИ

Краљевићи и коњићи
Неки су хероји,
Неки ће ићи.

Из рата дочекује их тата
и грли их к'о брата.

Принеза баца марамицу
свом драгом краљевићу,
а после роде дете,
да га у рат мете!
Краљевићи и коњићи

Нови краљевићи и коњићи
Боје се рата
Тера га бивши краљевић тата
Сестра каже: ма нико неће страдат'
А он види да лаже.

Мама даје крст часни
да га чува од тога,
А за ужину колач масни
док се капетанов глас чује из рога.

Прошао је рат и све испочетка
тако је мени бар причала моја тетка
Краљевићи и коњићи

Мирјана Влаовић
унука проф. др М. Зечевића

Љубавна Васојевичка пјесма

Добровече, срце драго,
Дао бог добро моје благо,
Како си ми шта ми радиши?
Гдје си, моје очи? Полако,
Да ми срце не искочи,
Па, нек искочи,
Али у нежна недра твоја.

***

Пази се од зла човјека и пса, од вука и хајдука, од ватре и воде.
Човјека читавог живота мучи глад за признањем.
Да није вјетра, пауци би небо премрежили.

Ој ђевојко мило моје
Мила ми је пјесма твоја
Пјесма ми је најмилија
Што је пјева симпатија.

***

Ој ђевојко дођ' овамо
Не могу те гледат тамо
Не могу те гледат тамо
Но ми срце вене само.

***

Ој ђевојко нека, нека,
Последње је довијека
Последње је мој цијете
Од љубави наше свете.

Веруша